Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes*, *Heinrich Schalek*, *Rudolf Mosse*, *A. Oppeliks Nachfolger*; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔR DE DUMINECA 51)

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 282.—Anul LIX. Brașov, Duminecă 22 Decemvre 1896.

Stăruințele nóstre.

Scirea înveselitóre, ce-o aducem mai jos, despre rara aniversare a venerabilului și vrednicului preot dela Chirileu, ca cetitor și abonent de 50 de ani al nostru, ne aduce aminte calea cea lungă și spinósă, ce a străbătut'o ḑiarul nostru dela înființarea lui.

Nu este nimic mai plăcut, nimic mai încuragiator și înălțător în viéța omului, decât când el póte constata ródele unei munce îndelungate, credinciόse și stăruitóre pentru ajungerea unui frumos ideal al sufletului sĕu.

In acéstă stare sufletéscă ne aflăm aḑi noi, cei ce stăm la cârma „Gazetei Transilvaniei“, a acestui ḑiar național, care de șése-ḑecĭ de anĭ luptă pentru deșteptarea și emanciparea neamului românesc.

Ceea ce ne mișcă înse în acest moment nu este atât buna consciință a muncii cinstite, ce am prestat'o noi cei de aḑi, cât mai mult consciința, că am apĕrat neclintit și fără șovăire o causă mare și sfântă, pentru care au luptat și au jertfit mai înainte, tot la postul unde stăm noi aḑi, părinții noștri, și consciința că am păzit cu credință stégul național, în jurul căruia s'au concentrat în curs de veacurĭ cele mai generóse inimĭ, cei mai nobilĭ fiĭ ai națiunei române.

Pe timpul, când venerabilul părinte dela Chirileu a întrat în șirul cetitorilor ḑiarului nostru, acesta desfășurase deja de ḑece anĭ stégul redeșteptării naționale.

Era un timp de mare cumpĕnă pentru sórtea și viitorul neamului românesc. Aurora liberărei de sub jugul iobăgiei se arătă de-odată cu revĕrsatul ḑorilor naționalismului românesc, care era menit sĕ pregătéscă o nouă viéță poporului nostru și sĕ-l conducă pe cărarea mântuirei sale de sub sclăvia și aservirea străină, făcêndu-l sĕ fiă în stare a-șĭ conduce el însu-șĭ destinele sale.

In acéstă mare clipită a întórcerei destinului nostru s'a ivit înaintea ochiului sufletesc al bărbaților, ce se aflau în fruntea națiunei nóstre, marea întrebare, décă noi Românii, scăpând de lanțurile iobăgiei, putem sĕ ne mulțămim cu libertatea ungurescă, ce ni-o oferiau cu amêndouĕ mânile cei ce se aflau pe-atuncĭ la cârma afacerilor publice, orĭ trebue sĕ pretindem libertatea nóstră națională, ca Românĭ cu drepturĭ naționale de sine stătătóre?

O mare fierbere a cuprins tóte spiritele în sînul poporului nostru în anii marei mișcărĭ dela 1848 asupra acestei întrebărĭ, dela care vedeau și simțiau cu toții, că atêrnă mult de tot, atêrnă chiar viéța și viitorul națiunei nóstre.

Intrebarea s'a resolvat, spre multămirea tuturor și spre liniștirea consciințeĭ nóstre naționale, cu cuvêntul și cu hotărîrea representanților poporului nostru pe câmpia Blașiului în memorabila ḑi de 3 (15) Maiŭ 1848.

Rĕspunsul dat de marea adunare națională a fost clar și cuprinḑĕtor: Incetând de-a mai fi iobagĭ, nu rîvnim la libertatea ungurescă, nu vrem sĕ ne facem Ungurĭ, ci vrem sĕ rĕmânem Românĭ, cu drepturile și cu libertatea națională, ce ne compete ca popor consciu de sine, cu putere de viéță, ca popor băștinaș al acestei țĕrĭ.

Pentru a dovedi acéstă nestrămutată hotărîre, poporul român a adus jertfe marĭ de sânge și de avere. Pentru a da întrebărei de-a fi orĭ a nu fi, o resolvare în înțelesul dreptelor nóstre nisuințe și postulate naționale, au luptat bărbații poporului român de-atuncĭ și până astăḑĭ aprópe o jumĕtate de veac, și pentru acésta luptăm și aḑĭ.

Chiămăm ca martorĭ pe toțĭ cei ce, alăturĭ cu venerabilul părinte dela Chirileu, au urmărit în acest lung restimp mersul luptelor nóstre naționale, sĕ ne spună, décă nu este așa și décă nu întotdéuna acea cestiune mare și decisivă, ce se învêrtesce împrejurul esistenței nóstre naționale și a garanțiilor, ce le-am cerut și le cerem pentru asigurarea ei, a fost obiectul îngrijirilor nóstre de căpeteniă.

Am mai voi sĕ ne spună, décă în stăruințele, ce le-am pus pentru înțelegerea, unirea și întărirea dintre noi, nu am avut sĕ ne luptăm chiar în mijlocul nostru cu acele pornirĭ, carĭ tindeau la o împăcare, orĭ la un fel de tocmélă pe socotélă drepturilor neînstrăinabile, fără de carĭ poporul nostru nu póte viețui și dăinui în străvechia sa patriă ca națiune românéscă.

Nicĭ-odată nu s'au simțit mai mult îngrijirile, ce ne-au cuprins cu atâta putere pentru viitorului neamului nostru românesc, din momentul, când a bătut ceasul redeșteptării nóstre naționale, ca tocmai în anul acesta, care se apropie de sfîrșit.

Strîmtorațĭ din tóte părțile, prigoniți până la os de cătră contrarii noștri naționalĭ, slăbițĭ înăuntru prin intrigĭ meschine, prin pornirĭ rele egoistice, impreunate cu înrîuririle stricăciόse ale unei politice strĕine de desvoltarea și de aspirațiunile nóstre naționale, am ajuns într'o stare amenințată, care cu drept cuvênt ne face sĕ ne îngrijim mai mult cu orĭ și când de viitor.

In acéstă situațiune nu ni-a mai rĕmas alt mijloc de-a susține focul luptei pentru recâștigarea egalei îndreptățirĭ naționale, decât ḑiaristica nóstră.

Cu multămire privim înderĕt la stăruințele, ce le-am pus noi, cei ce am servit causa românéscă la acest ḑiar, pentru a ridica vaḑa, influința și prestigiul pressei nóstre naționale. Ajunsesem într'o vreme acolo, încât pressa contrarilor noștri invidia foile nóstre naționale pentru încrederea și stima, cu care privia întreg publicul român la ele.

Décă astăḑĭ s'a schimbat în spre rĕu acéstă stare de lucrurĭ, cine póртă vina? De sigur, că nu aceia, carĭ au stăruit pe cărarea apucată, subordonând întotdéuna interesele sfintei cause intereselor și dorințelor lor proprii. Ci aceia pórtă rĕspunderea, carĭ au turburat pacea nóstră interióră prin veninul personalităților, ce l'au băgat în pressa nóstră; aceia pórtă vina, carĭ punênd interesele lor de clică mai pre sus de interesele naționale, au băgat zizaniă și intrigĭ în șirurile partidului nostru național; aceia pórtă vina, carĭ sub masca programului nostru național au servit ca unelte străine pentru a ne desbina.

Paguba cea mare, ce-am suferit'o în urma acésta, este sdruncinarea increderei între noi, fără de care nu ne va fi cu putință nicĭ unora sĕ susținem lupta cu tăriă și succes până la sfîrșit.

Acéstă încredere trebue sĕ se restabiléscă pe deplin prin concentrarea tuturor bărbaților noștri desinteresațĭ și credincioșĭ stégului național, prin cristalisarea caracterelor în sinul nostru.

Pentru ca sĕ se întêmple acésta cât mai curênd și pentru ca sĕ ne regăsim érășĭ toțĭ, cățĭ luptăm cu lealitate și abnegare de sine pentru realisarea postulatelor și aspirațiunilor nóstre naționale, organul nostru va stărui și în viitor ca și în trecut, din tóte puterile sale. Și bun e Dumneḑeu, isbânda nu-i va lipsi!

Un abonent de 50 de ani al „Gazetei Transilvaniei“.

— Corespondență particulară a „Gaz. Trans.“ —

Onorate Domnule Redactor! Un fapt înveselitor și unic în felul sĕu îmĭ dă prilegiu sĕ Vĕ scriu aceste rêndurĭ. Sunt sigur, că cl Vĕ va umple de-o legitimă mândrie și multumire sufletéscă, mai ales pe D-Vóstră, carĭ munciți și asudațĭ cu atâta zel și abnegațiune neînfrântă în ogorul național. In acelașĭ timp este șĭ un esemplu nouĕ tuturor, cum trebue și suntem datorĭ a îmbrățișa și sprigioi necurmat șĭ cu statornicie pressa nóstră națională.

In 1 Ianuarie st. v. 1897 se *împlinesc 50 de ani* de când venerabilul preot român greco-unit **Isaia Moldovan**, din comuna Chirileu, abonéză iegulat și fără întrerupere *„Gazeta Transilvaniei“*, cel mai vechiu dintre ḑiarele române.

Nu cred, că un cas asemenea se va mai afla la noi Românii, fiă dincóce, fiă dincolo de Carpațĭ. El denotă cu multă claritate spiritul sănĕtos și entusiasmul înflăcărat, de care erau pĕtrunșĭ bĕtrânii noștri față de cultura națională, precum și față de lupta și progresul nostru pe tóte terenele vieții publice. Dér el este în același timp și o pildă viuă pentru urmașii acelei generațiunĭ de Românĭ, carĭ trăind timpurĭ de grele și amare încercărĭ, nu numai cu cuvêntul, ci și cu fapta au dat strălucite dovedĭ de curagiu și bărbățiă, de devotament și sacrificiĭ pentru causa națională și culturală a némului din sînul căruia au eșit.

Puținĭ mai trăesc aḑĭ din rêndul acelei generații, și între acei puținĭ un vrednic loc ocupă veteranul *Isaia Moldovan*.

Cred a fi de interes pentru marele public cetitor al „Gazetei“, décă din acest rar incident voiŭ face aicĭ o scurtă schiță biografică a vechiului și statornicului D-Vóstre abonent.

Isaia Moldovan s'a născut în comuna St.-Paul la an. 1818. Părinții sĕi erau iobagĭ ai comitelui Ignațiu Haller. Ne mai putênd ei sĕ presteze robota, „jugul cel de fier al iobăgiei“ — cum ḑice dênsul, — la anul 1828 s'au strămutat în Chirileu, comună situată pe malul stâng al Mureșiului, învecinată cu St.-Paul.

Școlele primare și o parte din cele secundare le-a făcut la institutul Franciscanilor din Têrgul-Mureșului, cu succes laudabil. Eșind în 1835 din „Poesia“, s'a dus la Blașiu în „Filosofia“; aicĭ absolvând și „Fisica“, a fost primit la 1838 în teologiă.

Trecênd peste cele patru cursurĭ de teologiă, la 1842 a fost sfințit de preot și 'i s'a conferit de cătră Episcopul Leményi parochia Chirileului.

Deja dela începutul carierei sale *Isaia Moldovan* a fost la culmea chiămărei lui. Neîntrecut în împlinirea datorințelor sale de Român și preot, dênsul în scurt timp și-a câștigat iubirea și simpatiile semenilor și credincioșilor sĕĭ. Caracter stoic și de-o rară statornicie, el a trecut victorios peste tóte vicissitudinile vieții, de carĭ a avut parte în mod abundant.

La mișcările din 1848/49 a luat parte și dênsul, cutrierând întreg Ardealul. Bun amic cu Avram Iancu și Iacob Bologa, aceștia îl cercetau adese-orĭ venind din Têrgul-Mureșului la Chirileu înainte de isbucnirea revoluțiunei. In modesta lui casă parochială se adunau mulțĭ tinerĭ românĭ, înflăcărațĭ pentru causa românismului, carĭ curênd dup'aceea s'au pus în fruntea memorabilei mișcărĭ. Aicĭ își schimbau ei ideile și-șĭ făceau planurile pentru viitor.

Din numerósa familiă 'i au rĕmas în viață numai o fiică, Maria, măritată Ioan Anca, preot în Subpădure, și un fiu, Alesandru, proprietar în Chirileu. Regretatul Vasilie Moldovan, prefect de legiune în 1848/49, apoi vice-comite și în urmă președinte de Sedria orf., rĕposat la 1 Ianuarie 1895, 'i-a fost frate bun.

In 1892 și-a serbat iubileul de 50 de anĭ al preoției, din care incident Metropolitul Ioan Vancea i-a trimis o căldurósă adresă de salutare.

Isaia Moldovan trăesce al 78-lea an al vieții sale bogate în fapte creștinescĭ și românescĭ. Deși vĕduv de un lung șir de anĭ și cu tóte bĕtrânețele-i adâncĭ, totușĭ continuă a-șĭ împlini cu scumpătate și sfințeniă oficiul de păstor sufletesc al turmei sale cuvêntătóre, binele și bunăstarea căreia l'a promovat și îngrijit tot-déuna cu zel și stăruințe rare în ḑilele nóstre.

După cât sunt informat, dênsul a purtat conscențios un ḑiar în care și-a scris tóte întêmplările vieții. Multe din acestea, fiind de interes general pentru posteritate, merită sĕ fiă cunoscute.

Incheiu dorindu-i din inimă, sĕ petrécă ḑilele câte 'i-le va mai rêndui Dumneḑeu, în deplină sănĕtate trupéscă, în bucurie și mângâiere sufletéscă!

T.

Revistă politică.

Maghiarisarea liturgiei-oprită. Foile unguresci din Budapesta ce ne sosesc adi, publică un estras din rĕspunsul, pe care Papa l'a dat în afacerea *maghiarisărei liturgiei în bisericele greco-catolice.* Se scie, că Ungurii de mult timp doresc sĕ se întroducă în biserica greco-catolică limba ungurĕscă, cărţile liturgice sĕ se tipărĕscă pe ungurесe, ba sĕ se înfiinţeze şi un episcopat greco-catolic ungurеsc. Astă-vară a fost în causa acĕsta la Budapesta o numĕrósă deputaţiune de Ruteni renegaţi din Dorogh, ca sĕ róge pe ministrul Wlassics şi pe primatele Waszary, ca sĕ-i sprijinĕscă. Ministrul Wlassics numai decât li-a şi promis tot sprijinul; primatele însĕ li-a spus, că dreptul de-a înfiinţa o episcopiă ungurĕscă gr. cat. atĕrnă dela Majestatea Sa, ér dreptul de-a întroduce limba maghiară ca limbă liturgică în biserica greco-catolică se ţine de Papa dela Roma. S'au şi făcut deci paşii de lipsă la Roma. Anume episcopul rutén dela Eperjes, *Valy János*, a cerut rĕspuns la următórele douĕ întrebări: 1) Iertat este a sluji S-ta liturgiă în limba ungurĕscă? 2) Iertat este a se tipări cărţile liturgice în limba ungurĕscă?

La amêndouĕ aceste întrebări, Papa a rĕspuns, că **nu este iertat.** De-odată cu acĕsta 'i-s'a dat episcopului din Eperjes poruncă, ca pe acei preoţi din diecesa sa, cari ar cuteza sĕ slujĕscă ungurеsce în biserici, *numai decât sĕ-i oprĕscă de-a mai face acĕsta,* cărţile liturgice *sĕ nu sufere a se traduce în ungurеsce,* ér cele ce s'au tradus până acum *sĕ se nimicĕscă.*

Vedi bine, şoviniştii unguri turbă; nu le place acest rĕspuns al Papii, dér ce sĕ-i facă? Biserica e biserică şi nu póte sluji ca atelier de maghiarisare. Décă Papa ar da voiă Ungurilor, ca sĕ bage limba ungurĕscă până şi în bisericile greco-catolice, cari nu sunt ale Ungurilor, atunci ce s'ar întêmpla? De bună sĕmă, credincioşii s'ar spăria de astfel de biserici şi le-ar părăsi. Este, deci, numai şi numai în interesul bisericei, ca Papa sĕ facă aşa, precum se dice că a făcut. Bisericele greco-catolice sunt parte rutenesci, parte românesci; ungurĕscă nu este nici una. Prin urmare, limba liturgică în aceste biserici nu póte fi, decât séu română, séu rutĕnă, ungurĕscă însĕ nicidecum.

Acĕsta sĕ şi-o însemne bine credincioşii români greco-catolici de prin Sătmar şi alte părţi, unde preoţii cutĕză sĕ slujĕscă ungurеsce în bisericile române. Astfel de preoţi lucrĕză în contra canónelor bisericesci şi n'ar trebui suferiţi nici decum sĕ-şi bată astfel joc de biserica nóstră strămoşĕscă.

*

Diarele străine dau mare însemnătate vorbirilor schimbate cu ocasiunea **recepţiunei agentului diplomatic român, a d-lui A. Ghica, la curtea din Sofia.** D-l Ghica, care a funcţionat şi mai înainte ca representant al României la curtea bulgărĕscă, declară, că totdéuna a stăruit, ca relaţiunile între Bulgaria şi România sĕ fiă cât se póte de prietinesci şi sĕ se consolideze în continuu. „Problema acĕsta", dise d-l Ghica, „o voiu urmări şi de aici înainte cu tótă stăruinţa". Agentul român esprimă principelui şi guvernului bulgar sentimentele de prietinie şi stimă ale suveranului sĕu şi se rugă, sĕ fiă sprijinit în nisuinţele sale de a susţine totdéuna cele mai bune relaţiuni, între poporul bulgar şi cel român, relaţiuni cari durĕză încă din vechime. In rĕspunsul sĕu principele Ferdinand accentuă bucuria sa faţă cu vorbirea d-lui Ghica şi declară, că guvernul sĕu nu va întrelăsa nimic, pentru a susţiné şi întări relaţiunile de bună vecinătate, ce esistă între ambele ţĕri.

*

Pregătiri de înarmare în Francia. Din Bourges, unde se află prima fabrică de tunuri a statului frances, se telegrafĕză foilor din Paris, că tóte pregătirile pentru *fabricarea tunurilor celor nouĕ cu repetiţiă,* sunt gata. Prin placate lipite pe ziduri s'a făcut cunoscut lucrătorilor, cari fuseseră slobodiţi dela fabrică, din causa lipsei de ocupaţiune, că vor fi primiţi din nou în fabrică, décă se vor anunţa la direcţiune. Lucrătorii cei noi, cari voesc sĕ fiă primiţi în fabrică, sĕ primesc, numai décă sunt recomandaţi de lucrători mai vechi. Tot-odată se face cunoscut, că consiliul superior de marină a încuviinţat planul ministrului de marină, admiralul Besnard, prin care se propune construirea unor *nouĕ corăbii de rĕsboiă,* şi a cerut dela ministrul de finanţe, sĕ propună pentru facerea acestor corăbii suma de 200 milióne franci. Planul acesta se dice, că va fi presentat camerei francese încă în Ianuarie n. — Va sĕ dică, tot semne de pace şi prietinie!

România şi statele străine.

In decursul desbaterei asupra Adresei de rĕspuns la discursul Tronului în Camera română, a fost vorba şi de raporturile României cu statele străine.

Prinţul *Gr. M. Sturdza* din Moldova a vorbit cu acest prilegiu în contra politicei de alăturare la tripla alianţă, dicênd că interesul politic şi militar al României e sĕ se alieze cu Rusia, ér nu cu Germania şi Austro-Ungaria. Susţinù apoi, că o înriurire străină apasă asupra ómenilor politici români şi îi face sĕ nu vadă interesele ţĕrii.

Prinţul Sturdza a fost adese-ori întrerupt în vorbirea sa de strigările protestatóre ale deputaţilor.

In şedinţa dela 16 (28) Decemvre a. c. s'a ridicat actualul ministru de esterne d-l *Stoicescu* şi adresându-se către prinţul Sturdza a vorbit despre politica esternă şi purtarea guvernului român faţă cu celelalte puteri. Ĕtă cuprinsul vorbirei sale:

Ministrul de esterne *Stoicescu:* In politica esternă a vorbit întâiu prinţul Gr. M. Sturdza, care s'a pus pe un teren fals, deşi prinţul a avut convingerile sale, neîntemeiându-se pe articole de diare şi vĕdênd lucrurile printr'o prismă falsă. Nimeni din noi n'a putut rĕmâné neimpresionat când a audit pe prinţul Sturdza dicênd, că esistăm la malul Dunării, graţiă toleranţei unui mare imperiu (Rusia). Noi suntem aci pe pămêntul străbunilor noştri, câştigat cu atâtea jertfe. Voim sĕ rĕmânem aci un-element de ordine şi de aceea suntem respectaţi de tóte puterile mari. (Aplause.) Prinţul Sturdza a mai vorbit de Marea Neagră spunênd, că n'avem dreptul a ţiné aci flota nóstră. Se înşală, tratatul din Berlin nu ne interdice dreptul acesta.

Trăim în cele mai bune raporturi cu tóte statele, pentru-că urmărim o politică leală. Situaţia nóstră nu ne permite sĕ ne înjugăm la o politică specială séu sĕ ne aplecăm când spre unul, când spre altul; *suntem bine cu totă lumea şi acĕsta e politica României de 30 de ani încóce.* (Aplause.) Mai cu sĕmă *cu Rusia întreţinem raporturi cu totul cordiale* Dovadă un articol din „Novoie Wremia", care vorbesce în termeni călduroşi de Mesagiul din ăst-an.

Am avut onóre sĕ însoţesc pe M. Sa Regele la Porţile de fier şi am fost adânc mişcat constatând cu câtă amiciţiă cordială Suveranul nostru a fost primit de Monarchul vecin, care ne-a onorat apoi cu Inalta sa visită.

Ministrul încheiă dicênd: Suntem în relaţiuni amicale cu Serbia, s'au restabilit relaţiunile diplomatice cu Grecia şi în tótă Europa domnesce o situaţie pacinică.

Rĕspunsul Regelui român la adresa Camerei.

Mercuri, în 18 Decemvre v., Regele Carol al României a primit, în sala Tronului, cu solemnitatea obicinuită, biuroul şi comisiunea Adunărei deputaţilor, însărcinate a presenta adresa de rĕspuns la Mesagiul Tronului. După ce d-l D. *Giani,* preşedintele Adunărei, ceti adresa, Regele a rĕspuns prin următorul discurs:

„Domnule preşedinte,
„Domnilor deputaţi,

„Am ascultat cu o vie mulţumire rostirea sentimentelor de iubire şi credinţă, ce Mi-le reînnoesce Adunarea deputaţilor, ca o espresiune fidelă a sentimentelor mult iubitului Meu popor.

„Asemenea am vĕdut cu mare bucuriă, cât de mult preţuiţi faptele atât de însemnate a cordialei primiri a Principelui Moştenitor la Moscova şi a visitei Majestăţei Sale Impĕratului Austriei, Rege al Ungariei. Aceste scumpe şi înalte dovedi de prietenie şi simpatiă, cari au găsit un rĕsunet în întregul popor român, ne vor îndemna şi mai mult în viitor de a urma neclintiţi pe calea desvoltării nóstre pacinice şi de civilisare.

„Nimic nu Mĕ póte încredinţa mai mult despre rodnicia muncei ce veţi desfăşura, decât sprijinul hotărît ce-l promiteţi guvernului Meu şi rîvna ce vĕ însufleţesce pentru binele Ţĕrei.

„Statornicia în principiile şi tradiţiunile ce au întemeiat regatul nostru este într'adevĕr călăuza cea mai sigură pentru a păşi fără şovăire pe calea adevĕratului progres. Cel mai însemnat factor al acestei propăşiri este ridicarea morală şi materială a săteanului şi cu drept cuvênt mĕsurile menite a atinge acest ţel dorit de toţi ocupă întâiul loc în inima Mea şi în solicitudinea d-vóstre.

„Implinesc o plăcută datorie, arătându-vĕ bucuria sufletului Meu pentru frumósele şi măgulitórele cuvinte ce-Mi adresaţi din partea Camerei; ele sunt tot-d'o-dată cea mai scumpă rĕsplată a dorinţei Mele pentru binele public şi o întărire şi mai mare a credinţei Mele în viitorul României.

„Din adêncul inimei Mele vĕ mulţumesc, în numele Meu, al Reginei şi al „Familiei Nóstre".

Din Bănat.

— Decemvre 1896.

In Ţĕra Bănatului, înainte de acĕsta cu 18—20 de ani, până a nu nimici filoxera viile, era un traiŭ şi viĕţă între ómenii din comuna mea natală B., ca şi cum nu s'a mai pomenit. Pomene, prasnice, comândări de tot feliul, nunţi etc. Nu scia omul, că unde e ospĕţ şi unde nu. Mai ales din Crăciun şi pân' la lăsatul de carne, tot satul era un tămbălău, că aveau ómenii beutura, de nu sciau ce sĕ facă cu ea. De vêndut nici vorbă, că nu o cumpĕra nimeni. Dela 3—4 fl. un hectolitru de vin calitatea cea mai fină. In atâta îmbelşugare trăiau toţi, de mai nimeni nu-şi mai vedea de lucru în tot satul. Ba ce era mai mult, aduceau cu vasul beutura în mijlocul drumului şi beau când dela unul, când dela altul, ca sĕ nu conturbe femeile de acasă, cari coseau ori ţeseau la rĕsboiŭ etc.

Trăind ómenii în atâta abundanţă, va

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

S'a născut copilul sfânt...

— Poveste de Crăciun —
de *Gaston Schaedler.*

I.

— Pleci, George?.... Unde te duci?

— Dĕu décă sciu, nevastă! Mĕ duc şi eu unde oiŭ vedé cu ochii.... Póte oiŭ găsi ceva de lucru, căci altminteri ce ne facem?

— Va sĕ dică nu încetĕză greva?

— Nu. Sunt turbaţi toţi. Nici unul nu scie ce cere. In întrunirile alea toţi vorbeso odată, de nu pricepe omul nimic. Mi-a venit şi mie sĕ vorbesc sĕ le spun, că vreu sĕ mĕ apuc de lucru, căci s'a trecut de glumă, că n'are ce-mi mânca nevasta şi copilul, şi ce arde în sobă... Dér n'am îndrăsnit şi aşa am tăcut că-mi era frică sĕ nu-mi dică ăilalţi, că sunt mişel, şi atunci nu sciu dĕu ce s'ar fi întêmplat... te pomenesci că dam cu el de pămênt de rĕmânea acolo.... Şi aşa când am votat cu toţii sĕ nu sfirşim greva, am votat şi eu! Dér e vorba că până una altă te prăpădesci tu muncind ca sĕ duci casa. De n'am avé ce câştigi tu cu lucru, dĕu nu sciu ce ne-am face!

George se opri şi se uită în spre o odaiă de alături, unde se audi o tuse sĕcă.

După aceea urmă:

— l'audi cum mai tuşesce biata mama. De opt dile nu 'i-am putut cumpĕra vinu ăla ce 'i l'a dat doctoru. Imi vine nebuniă când mĕ gândesc, că sunt om zdravĕn, sănĕtos şi trebue sĕ stau cu braţele încrucişate.

Nevasta sa, o femeiă fórte drăgălaşe, curată de tot, cu tóte că era sĕrac îmbrăcată, se apropie de el.

— Ia ascultă, nu te mai mâhni şi tu aşa; o sĕ se sfirşĕscă şi greva.... Mâne e Crăciunul şi nu sciu de ce, dér par'că mise pare că nascerea Domnului o sĕ ne aducă fericire la toţi.

— Aşa e, mâne e Crăciunul, dise George, sĕrbătórea copiilor... dér nu a tuturor; a fetiţei nóstre nu va fi, căci n'am sĕ-i cumpĕr o jucărie de doi bani*).

*) In Franţa darurile se dau de obiceiŭ la Crăciun.

Şi se încruntă mai tare ţintindu-şi privirile în pămênt.

De trei sĕptĕmâni ţinea greva, care lăsase pe George fără un ban în pungă. Mama lui era de mai bine de un an bolnavă şi ce bruma economiei mai avusese şi el puse de-o parte, se duseseră cu doctorul şi cu doctoriile. Şi cu tóte acestea era lucrător bun, cinstit, cu rînduială, şi nu bea ca alţii. Lucrase într'una dela vêrsta de trei-spre-dece ani, când se lăsase de şcólă. Intrase într'o fabrică şi lucrase cu hărnicia cântând tot-déuna cu veseliă. Când era de douĕ-deci şi patru de ani se însurase şi luase o fată fórte frumuşică. Ea fusese unica lui dragoste şi póte că dragostea acĕsta îl ţinuse de nu se abătuse de pe calea cea bună. O iubea de când era tinĕr de tot, căci se cunosceau de mult. Luiza, nevasta lui, era orfană şi o luase de suflet o rudă a lui de departe. Câştiga şi ea câte ceva, căci era cusătorĕsă bună.

Peste un an dobêndiră o fetiţă. Câtva timp sciură şi ei ce e fericirea desĕvîrşită, dér într'o di tatăl lui George, care era vopsitor, cădu de pe o scară şi murì. George luă pe mama sa la el şi nici când nu fusese mai alintată ca acum. Luiza o iubea mult şi ea. Ér bĕtrâna nu mai putea după nepóta sa de care îngrijea dênsa mai cu deosebire. Dér de un an se bolnăvise ducêndu-se sĕ ia fetiţa dela şcólă, căci împlinise şépte ani, şi începuse sĕ învĕţe carte. Se dusese repede, căci cam întârdiase şi îi era sĕ nu iasă fata şi sĕ pornĕscă singură spre casă, şi asudase. A doua di începù sĕ tuşĕscă şi pe urmă cădù la pat. Scăpă, căci fù îngrijită, dér nu se putuse îndrepta de tot. Cu tóte acestea îi mergea destul de bine; îi mai trebuia sĕ bea câte-va sticle cu vin de chinchină şi era sĕ se întremeze bine. Dér bóla ei costase bani mulţi, pe urmă fetiţa se mai mărise şi îi trebuia multe. Totuşi lucrurile mergeau binişor, când iacă veni blăstĕmata de grevă şi odată cu ea lipsa desĕvîrşită. Şi era un frig!...

Acum era şi mai trist din pricina Crăciunului de a doua di; sĕ nu aibă el sĕ dea o jucăriă fetiţii!... Pentru întâia-óră 'i se întêmpla lucrul acesta....

De-odată se sculă dând brânci scaunului.

— Mult o sĕ stau aci sĕ mĕ tânguesc? dise el.

Deschisese uşa, când fetiţa cu pĕru-i

crede cineva, că vor fi fost cine scie cât de avuţĭ. Dér asta nicĭ-decum nu era aşa, pentru-că ómenii tot ameţiţĭ umblau şi nu aveau nicĭ măcar o casă de Dómne-ajută.

După câţĭ-va anĭ a trimis Dumnedeu filoxera, care a nimicit tóte viile. Ómenii se credeau pierduţĭ, au scos viile şi le-au plantat cu bucate. Ce e drept, adĭ nu e atâta viéţă şi voiă bună, ca atuncĭ, dér ómenii trejĭ, cu mintea limpede, îşĭ caută fiesce-care de tréba sa, nu pierde timpul înzadar cu beuturĭ ruinătóre. Urmarea e, că adĭ în acea comună vedĭ clădirĭ una mai frumósă decât alta. Mai toţĭ sunt industrieşĭ, îndeosebĭ sculptorĭ, unii chiar cu renume.

Am scris acestea numai ca sĕ arăt, că peste tot beutura e causa de căpetenia a sĕrăciei poporului, mai vêrtos acuma, când economul trebue sĕ vêndă 5—600 klgrame de cucuruz ca sĕ cumpere 100 litri de rachie séu spurcăciune jidovéscă.

Din aceste consideraţiunĭ, eu cred, că preoţii noştri vor face cel mai minunat serviciu poporului, décă se vor sili sĕ stêrpéscă beutura din mijlocul lui şi sĕ nu-o sufere nicĭ la pomene, nicĭ la alte ocasiunĭ, mai ales vĕdênd, că se face abus cu ea. Scriptura încă dice, că „beţivii împĕrăţia lui Dumnedeu nu o vor moşteni“. Şi acéstă împĕrăţiă îşĭ ia începutul încă aicĭ pe pamênt, dér numai acei trejĭ şi deşteptĭ sunt părtaşĭ de dênsa, carĭ nu-şĭ învenineză trupul şi sufletul cu afurisitul de rachiu jidovesc. De-ar fi bună acéstă beutură, ar bea-o ei, nu ar vinde-o popórelor creştine, ci ar ţine-o pe séma lor.

Décă preoţimea nóstră ar sta la înălţimea chiămărei, multe lucrurĭ bune ar puté face. Durere însĕ, că sunt şi între preoţii noştri unii, carĭ pentru interese particularĭ pun în joc viitorul şi sórtea poporului. Aşa de esemplu în comuna C. înainte de acesta cu 7—8 anĭ era şcólă confesională română cu învĕţător, care primea ajutor anual şi dela Ven. Consistoriu diecesan din Caransebeş. După-ce s'a dus de-acolo, preotul nu a mai îngrijit de aşa ceva, căcĭ vedĭ Dómne, în comună este şcóla de stat şi acolo merg şi copiiĭ Românilor şi apoi, ce-i pasă preotului român de asta, căcĭ el primesce dela stat 50—100 fl. pentru religiunea, ce nu o propune pruncilor; ér décă ar avé învĕţător, apoi vedĭ bine, ar fi scurtat în venitele sale. Tot cam astfel şi în modul acesta ar cam voi şi d-l preot din comuna în care funcţionez eu ca învĕţător, d-ar fi pe voia d-sale.

In astfel de împrejurărĭ triste, duşmanii neamului nostru, vedĭ bine, fac isbândă pe unde numai pot. Şi le este uşor a învinge, vĕdêndu-ne atât de slăbiţĭ şi nepăsătorĭ în desvoltarea nóstră. E drept, că sunt vremile grele, dér partea cea mare noi înşi-ne o îngreunăm.

Un învĕţător.

SCIRILE DILEI.

— 21 Decemvre.

Clerul archidiecesan pentru I. P. C. Sa Dr. V. V. de Repta. Sub acest titlu publică „Gazeta Bucovinei“ următórea scire *fórte semnificativă:* „O numĕrósă şi imposantă deputaţiune a clerului archidiecesan, constătătóre din: I. P. C. Lor archimandriţii Cozub Ciuntuleac, C. Sa părintele protopresbiter Art. Berariu, precum şi din ceilalţĭ protopresbiterĭ din archidiecesa Bucovinei, a venit Mercurea trecută la Cernăuţĭ, pentru-ca sĕ felicite în corpore pe I. P. C. Sa părintele archimandrit-mitrofor şi vicariu general al archidiecesei *Dr. V. V. de Repta* în urma denumirii sale de *doctor de onóre* în sfânta teologie. Precum suntem însĕ informaţĭ, acésta n'a convenit înaltelor cercurĭ bisericescĭ şi, prin urmare, *deputaţiunea a fost oprită dela acéstă manifestaţiune a sa pentru eruditul bărbat al bisericei nóstre.* Décă informaţiunea nóstră este esactă, — atuncĭ procedura „înaltelor cercurĭ bisericescĭ e cel puţin regretabilă“.

—o—

Nenorocire. Ni-se comunică, că Mercurea trecută s'a întêmplat în comuna Feldióra de lângă Braşov o mare nenorocire. La móra de făină de-acolo, o tînĕră servitóre română, în vêrstă de vre-o 15 anĭ, cu numele Elena *Păclea*, voind sĕ aprindă focul, a luat un ulcior (clondir) cu gaz (petroleu), din care a turnat pe foc ca sĕ se aprindă mai repede. Cu ocasiunea acésta ulciorul, în care se afla trei litre de gaz, s'a aprins şi a explodat. Hainele de pe biata fată luară foc. Servitorii din móră, vĕdênd primejdia, îi săriră repede în ajutor, acoperindu-o cu haine, ca astfel sĕ înăduşe focul de pe ea. Dér şi hainele acestea s'au aprins. Atuncĭ servitorii luară repede fata şi o scóseră din móră, aruncându-o în vale, ér ei se re'ntórseră ca sĕ stingă focul din móră, fiind-că începuse sĕ se aprindă şi acésta. Fata, rĕmase singură în vale, stete în apă timp mai îndelungat, până se reculese şi eşi singură. Astfel pe lângă arsură, nenorocita fată se mai şi rĕci. Ea a fost dusă în urmă la părinţii sĕi în Rotbav, unde se află într'o stare grozavă; pielea, care îi este arsă ca şoricul, 'i se despóie de pe trup. Chinurile ei storc lacremĭ de compătimire din ochii tuturor celor ce o vĕd. Medicul a constatat, că nu mai e speranţă de însănĕtoşare. După atâtea nenorocirĭ câte se întêmplă cu gazul, stăpânii ar trebui sĕ înveţe odată minte şi sĕ nu mai sufere, ca servitorii sĕ aţîţe focul cu gaz.

—o—

O invenţiă românéscă apreciată în Germania. „Epoca“ află, că la fabrica de arme din Spandau (în Germania), s'au făcut de curênd lungĭ esperienţe cu noua invenţiă română a armei Mannlicher. Esperienţele au dat un resultat strălucit. Comisiunea de specialiscĭ însărcinată cu aceste esperienţe, a făcut un raport în care se spune, că *„Germania ar fi fericită sĕ fiă înarmată cu asemenea puşcă“.*

—o—

Hotărîre laudabilă. „Gazeta Bucovinei“ scrie: „Aflăm din isvor sigur, că venerabilii preoţĭ şi mai mulţĭ fruntaşĭ din comuna Fundul-Moldovii au luat prea frumósa hotărîre, ca tot ce se va stringe în diua de ajunul Crăciunului, umblând preoţii dascalii şi alţĭ fruntaşĭ cu icóna dela casă la casă, — sĕ fiă trimis pentru iubitul nostru „Internat de băieţĭ românĭ din Cernăuţ“. Acéstă hotărîre a plăcut mult întregului sat, şi toţĭ creştinii au făgăduit, că nu se va da în lăturĭ dela o asemenea faptă bună. Publicăm noi acéstă scire, rugând cu stăruinţă pe preoţii şi fruntaşĭ românĭ din districtul Câmpulungului şi din întréga ţéră, ca sĕ facă şi domnialor aşa. Décă în sfânta di de ajun se va aduna în fiă-care sat român din Bucovina numai cât de puţin pentru „Internatul de băieţĭ românĭ din Cernăuţ“, atuncĭ internatul va puté câştiga multă putere de-a esista şi a ne cresce copiiĭ după trebuinţele nóstre adevĕrat românescĭ“.

—o—

Condamnarea unui medic criminal. Sĕptĕmâna acésta s'a tractat în Pesta procesul unui medic cu numele Dr. Arpád Korotnai (mai 'nainte Krick), care a jăfuit averea unei paciente, imediat după-ce acésta a murit. Anume Korotnai a tractat mai multă vreme pe bĕtrâna vĕduvă Patsu, care trăia singură, numai cu o cameriera a sa şi care de sgârcită, ce era, purta cheia dela cassa wertheimiană legată la gât. In 23 Septemvre bĕtrâna muri şi Korotnai imediat după mórte îi şi deslegă cheia dela gât, şi deschidênd cassa de fer, puse mâna pe o acţiune dela casa de păstrare din Pesta în preţ de 8000 fl., mai departe pe o cărticică dela cassa de păstrare cu suma de 2000 fl., apoi pe nisce cercei cu briliante, pe un ac de cravată preţios şi pe 1100 fl. banĭ gata. Furtul acesta îl făcù el în înţelegere cu cameriera Lina Török, căreia-i dete ca parte 1000 fl. Fiul vĕduvei rĕposate însĕ isbutì sĕ dea de urma furtului şi dând îndată de ştire poliţiei şi tribunalului, Korotnai fù luat în grabă la cercetare şi imediat se găsiră la dênsul obiectele furate. Este de observat, că el este om cu avere de peste 80,000 fl. şi că înainte de a comite fapta acésta ruşinósă, era unul din medicii tinerĭ cei mai bine vĕduţĭ în Pesta, *ba chiar medic de cerc al oraşului Pesta.* In decursul pertractărei el căută sĕ se scuse cu împrejurarea, că în urma veghiărei îndelungate la patul bĕtrânei era aşa de zăpăcit şi de enervat, încât nu-şĭ póte da séma, cum de s'a lăcomit la averea străină. Cu tóte aceste scuse însĕ tribunalul l'a condamnat la 3 anĭ de dile închisóre, 5 anĭ perdere de oficiu (perderea dreptului de a funcţiona ca medic) şi perderea drepturilor politice.

Canonisarea regelui Ferdinand II. Foile din Pesta spun, că contele Ferdinand Zichy ar fi rugat curia papală în numele mai multor membri ai nobilimei înalte din Ungaria, sĕ canoniseze (sĕ pună între sfinţĭ) pe regele de odinióră al Ungariei Ferdinand II (1619—1637). Rugarea acésta se baséză pe motivul, că regele acesta a dus o viéţă evlaviósă şi tot-odată pe o legendă. Legenda acésta spune, că în a. 1620, când Ferdinand era în mare strêmtore, el ar fi îngenunchiat înaintea unui crucifix şi ar fi rugat pe Mântuitorul, sĕ-i vie într'ajutor. Dintr'odată, spune legenda, chipul Mântuitorului s'ar fi plecat spre dênsul şi s'ar fi audit cuvintele: „Ferdinande, non te deseram!“ (Ferdinande, nu te voiu părăsì). Şi în adevĕr curênd după aceea împĕratul-rege a fost scăpat din strêmtóre prin dragonii lui Dampierre şi prin cetăţenii Vienei. — Se dice, că cestiunea canonisărei lui Ferdinand se va tracta în curênd de curia romană.

—o—

O nenorocire pe linia ferată. In gara dela Rákos (lângă Pesta) a deraliat un tren de povară. Două persóne au fost omorîte, ér una a fost rănită grav. Şépte vagóne au fost cu totul sdrobite. Vina o póртă, după cum s'a constatat la cercetare, maşinistul trenului deraliat, care a dat prea multă putere maşinei, care s'a isbit cu atâta vehemenţă de parapetul din gară, încât a trebuit sĕ se întêmple nenorocirea.

—o—

Repausul de Dumineca în România. Scim, că mai mulţĭ deputaţĭ în frunte cu d-l Poenariu-Boroda, V. Rosetti, Vasilie Kogălniceanu au presentat Camerei un proiect de lege pentru rĕpausul în dilele de Dumineca şi sĕrbătorĭ. Acest proiect e compus din 11 articulĭ. După articulul 1 orĭ-ce muncă, în lăuntrul séu în afară de magazine, ateliere, séu orĭ-ce alt stabiliment comercial, este oprită în dilele de Dumineca şi în următórele serbătorĭ: Anul nou, Botezul Domnului, Prima şi a doua di de Pascĭ, S-tul George, Rusaliile, S-ta Maria mare, S-tul Dumitru, S-tul Nicolae şi Prima şi a doua di de Crăciun. Dumineca şi în aceste sĕrbătorĭ magazinele şi tóte stabilimentele comerciale vor fi închise. Dela oprirea acésta sunt luate afară numai farmaciile, brutarii şi fabricele séu stabilimentele industriale, unde lucrul nu se póte suspenda fără pericul séu mare pagubă. Măcelăriile, pescăriile şi bărbieriile pot fi deschise până la 12 óre la amédĭ. Pentru cei ce nu vor observa dispoziţiunile legii e provĕdută o amendă dela 100—500 Lei şi în cas de recidivă pe de-asupra cu închisóre dela 5—15 dile.

—o—

Biserica St. Nicolae din Scheiŭ. Fiind ocupat în altă parochiă în Dumineca trecută, d-l protopresbiter Ioan *Petric*, va predica mâne, Dumineca, în 22 Decemvre v.

—o—

blond despletit pe spate ieşi din odaia bunică-si şi dise:

— Ce, nu mĕ săruţĭ tată?

George o ridicà în braţele lui puternice şi o strînse pe inimă, sărutând'o s'o înăbuşéscă; pe urmă o lăsà în jos dicênd:

— Acum lasă-mĕ sĕ plec, fetiţ'o, şi fii cu minte, căcĭ scii că la nópte vine Domnul Christos cu darurile.

— Sciu, sciu, rĕspunse ea bătênd din palme cu bucuriă şi îi şoptì la urechiă:

— Am sĕ pui după sobă un pantof*) al bunichii, că e mai mare. Şi pe urmă am învĕţat şi un cântec frumos.... Ţi-l cânt eu mâne... décă vrei ţi-l cânt şi acum.

Dér George plecà şi scoborî scara repede de témă, sĕ nu-l podidéscă plânsul. Fetiţa rĕmase pe pălimar şi cântà încet şi cu întristare:

S'a născut copilul sfânt....

II.

S'a înoptat de mult. George umblà razna prin zăpada plină de noroi pe-o stradă depărtată a oraşului. Unde a fost tótă diua?... Nicĭ el nu scie şi înzadar ar căuta sĕ-şĭ aducă aminte. N'a mâncat nimic de diminéţă şi-i rĕu de fóme. Se duce înainte încet. A întrat în vre-o dece case şi a cerut de lucru orĭ-ce, numai sĕ lucreze ceva, căcĭ nu-i era ruşine sĕ muncéscă. Dér nu găsise nimic, nimic! Atuncĭ îşĭ aduse aminte, că tocmai aveau greviştii o întrunire. Se duse. Cum întrà îl apucà de gât mirosul de fum din sală. Greviştii strigau şi mai tare decât în séra trecută, căcĭ deşi unii nu mâncaseră nimic, alţii însĕ beuseră, ca sĕ capete curagiu, se vede.

După-ce vorbiră mai mult, se votà urmarea grevei.

George ieşi buimăcit.

— Décă e aşa, sĕ trăiéscă greva! strigà el.

Pe urmă apucà d'alungul unui bulevard.

Ajunse la piaţa Clichy, pe care furnica lumea veselă ridênd, cântând, strigând. Veselia aceea îi făcù şi mai rĕu: simţea ură pe ómenii aceia mulţumiţĭ, şi ar fi vrut, de ar fi putut, sĕ-i omóre pe toţĭ, sĕ nimicéscă lumea aşa de rĕu alcătuită.

Pe lângă el trecù un bărbat şi o femeiă la braţ. Femeia ţinea un pachet mare în mână.

— Ce bucuros o sĕ fiă, mititelul, când o vedé jucăriile! dise ea.

Fugì, blăstĕmând, cuprins de-o mare dorinţă de-a omorî pe fericiţii aceia şi a le lua jucăria sĕ o ducă fetiţii lui, care şi ea avea drept ca şi alţĭ copii sĕ priméscă darurĭ de Crăciun.

Cum sĕ se întórcă acasă cu mânile góle?... Simţea, că 'i se sfîşie inima când se gândea la bucuria cu care pusese fetiţa după sobă pantoful bunică-sì şi la desamăgirea ei când îl va găsì gol.

Nu, nu se putea, şi totuşĭ cu ochii rătăciţĭ, instinctiv, pornise spre casă împletecindu-se ca un om beat.

De-odată un sunet de metal îl făcù sĕ tresară şi sĕ ridice capul. Se uità în faţă-i, şi la lumina lunii, care se ridicase plină, luminând tot, zărì pe pămênt o pungă. Se repedì şi puse piciorul pe ea rîdênd cu un rîs de nebun.

Dér vĕdù pe cine-va venind spre el şi audì dicênd:

— Mĕ iartă, domnule, calcĭ pe punga mea....

George făcù o mişcare de mâniă, ridicà pumnul amenințător, gata sĕ dea. Dér de-odată începù sĕ tremure din tot corpul şi cu un glas întretăiat de suspine, strigà ridicându-şĭ figura galbénă către cer:

— Mamă, fetiţa mea iubită, ocrotiţi-mĕ, orĭ nenorocirea mĕ face de ajung şi hoţ!

— Eştĭ om cinstit, dise omul cu punga, dér eştĭ nenorocit, suferĭ, dă-mĭ mâna.

George, uimit, se uità la cel care vorbea cu un glas aşa de blând şi în adevĕr mişcat. Dér când îl vĕdù strigà:

— Eştĭ preot, fugĭ, fugĭ, nu veni sĕ-mĭ vorbescĭ de Dumnedeu, de bunul Dumnedeu, care de bun ce e mĕ lasă sĕ pier de fóme şi nu-mĭ ajută sĕ pot face un dar de nimic bietei fetiţii mele.

Preotul, în loc sĕ plece, se apropie de el şi ridicând cu mândriă capul sĕu cu pĕr alb, care îi păta cu argint anteriul negru, apucà pe George de mână şi dise stringêndu-i-o:

— Fetiţa dumnitale nu va rĕmâné fără dar de Crăciun, îi fac eu un dar, şi te rog sĕ primescĭ, cu tóte că, după cum vĕd, urăştĭ pe preoţĭ... Dér nu-ţĭ vorbesc ca preot, ci ca om cinstit... primesce mâna, ce-ţĭ întind...

Şi adăugà cu un glas nespus de mişcat:

*) La Francesĭ copii îşĭ pun după sobă încălţămintea, în care găsesc a doua di darurile, pe carĭ cred că le-a adus şi pus acolo Domnul Christos.

Slujbă unguréscă în loc de patrafir. Din Alba-Iulia ni-se comunică cu data de 1 Ianuarie n. următórea scire întristătóre şi îngrijitóre: „Preotul român ortodox Nicolae *Cadariu*, care de mai mulţi ani a funcţionat ca preot în comuna Hăpria, în protopopiatul Alba-Iulia, *cu diua de adi a întrat în serviciul statului*, ca *practicant salarisat în cancelaria la gara căii ferate în loco.* După învĕţătorĭ — profesorĭ; după profesorĭ — preoţĭ. Tristă apariţiune! Sguduitor tablou! Unde zace rădăcina rĕului? Cine sunt chiămaţĭ a-l extirpa? Este óre a se căuta vina în slăbiciunea desertorilor, în organisarea superióră, în popor în cursele intime din afară de corpul naţional, orĭ că — horrendum dictum — în tóte deodată?“.

—o—

Liberat. Din Seghedin ni-se scrie, că în 31 Decemvre n. a fost liberat din închisórea de stat de-acolo d-nul Nicolae *Muntean*, preotul din Henig, care a suferit două lunĭ de osîndă pentru obicinuitul pretext al agitaţiunei. Cu ocasiunea acésta d-sa ne rógă a da loc următórei:

Mulţămite.

Onoratelor Redacţiunĭ ale diarelor „Gazeta Transilvaniei“, „Tribuna“, „Dreptatea“, „Vulturul“ şi „R. Oraştiei“ carĭ au binevoit a-mĭ trimite diarele gratuit pe timpul dela 31 Octomvre până la 31 Decemvre n., cât am petrecut în temniţa de stat din Seghedin, le aduc şi pe acéstă cale cele mai calde mulţămite! Faptă în adevĕr creştinéscă, de a cerceta pe cei din temniţă, décă nu în persónă, măcar prin cursorii sĕi, ceea ce împlinind amintitele Redacţiunĭ, mi-au uşurat mult greutatea situaţiunei, în carea mĕ aflam.

Seghedin, 31 Dec. n. 1896.

Nic. Muntean, preot.

—o—

Ultima prelegere publică în ciclul acesta se va ţiné mâne, în 22 Decemvre v. a. c. la órele 4 p. m. de d-l paroch al bisericei Sf. Nicolae: *Dr. Vasilie Saftu*, cu tema „*Păreri diferite despre desvoltarea inteligenţii*“.

—o—

Institutul Pasteur din Pesta. Dela 15 Decemvre până la 1 Ianuarie st. n. au fost internaţĭ în institutul Pasteur din Pesta, unde se lecuesc de turbare, 65 noi bolnavĭ, au fost vaccinaţĭ şi eliberaţĭ 60. De present se află sub cură 25. In întreg anul 1896 s'au vaccinat în contra turbării în institut 1571, ér în anul 1895 numai 1342, cu 229 mai puţinĭ ca în 1896 Dela deschiderea institutului Pasteur în Pesta până astădĭ au fost vaccinaţĭ (altoiţĭ) 6572.

—o—

Conducĕtorul liberalilor englezĭ. Marele bărbat politic englez, *W. Gladstone*, a împlinit dilele acestea vĕrsta venerabilă de 88 anĭ, în deplină sănătate trupéscă şi sufletéscă. Foile engleze salută cu prilegiul acesta, fără deosebire de partidă, cu cea mai mare recunoscinţă şi însufleţire pe mult meritatul aprópe nonagenar. Poporul român încă trebue sĕ-ĭ fiă recunoscĕtor luĭ Gladstone, deóre-ce el s'a interesat şi de noi, ca de tóte celelalte popóre asuprite.

—o—

Măcelarul şi advocatul. Intr'un oraş din Sudul Ungariei se întâmplă în dilele trecute o istorie hazlie. Anume într'o di un câne mare şi frumos intră în prăvălia unui măcelar şi înhăţă o şuncă mare şi frumósă. Măcelarul se luă după el, dér cânele se refugiă în curtea unui advocat, unde se făcu nevĕdut cu şuncă cu tot. Măcelarul intră în biuroul advocatului şi-l întrebă cu tot respectul: „Domnule advocat, am venit sĕ te întreb de un sfat: décă un câne fură din prăvălia unui măcelar o şuncă, atuncĭ cine are s'o plătéscă?“ — „De bună sémă stăpânul cânelui“, rĕspunse advocatul. — „Atuncĭ, fii bun, d-le advocat şi-mĭ plătesce 5 fl., preţul şuncei, pe care tocmai adinéorea mi-a şters'o cânele d-tale, altfel un câne fórte frumos şi de omenia“. Advocatul n'avù încătrău, ci trebuì sĕ dea cei 5 fl. Nu trecură însĕ câte-va césurĭ şi măcelarul se pomeni cu următórea contra-notă laconică: „Pentru o consultare iuridică 15 fl.“ — Işĭ póte orĭ şi cine închipui surprinderea măcelarului. El, ce e drept, n'a fost aşa de galant ca advocatul cu plata celor 15 fl., dér din istoria acésta s'a născut un proces care nu putem scí, cum se va termina.

—o—

„Societatea Sodalilor Românĭ“ din Braşov va da Mercurĭ séra, în diua primă de Crăciun, o producţiune şi petrecere colegială în sala hotelului Central „Nr. 1“. Inceputul la 7 óre séra. Intrarea de persónă 80 cr. v. a. Bilete se pot căpĕta la d-l Eremias, la Libraria Nic. Ciurcu, la Casina română şi séra la casă. Oferte marinimóse se primesc cu mulţumită şi se vor chita în publice.

—o—

Ţéră fericită. Nu credem sĕ esiste pe faţa pămĕntului o ţéră mai fericită ca principatul Luxenburg. Până când miniştrii de finanţe a altor ţĕrĭ nu sciu de unde sĕ mai pună mâna pe banĭ pentru acoperirea multor nevoi publice, pe atuncĭ fericiţiĭ miniştri ai principatului Luxenburg nu sciu ce sĕ facă cu prisosul banilor publicĭ ai ţĕrii. Aşa într'una din şedinţele ultime ale camerei principatului, acésta a decis, ca 300.000 fl. sĕ se înpartă între comunele marelui principat, cât pentru celelalt prisos vor decide mai târdiu. — Câtă deosebire între fericitul Luxenburg şi fericita Ungariă cu legiónele ei de esecutorĭ flămêndĭ!

—o—

Şarlatăniă. „Galaţii“ anunţă dispariţiunea din oraş a trei marĭ comercianţĭ de coloniale, Fraţii Loiso. Aceştĭ comercianţĭ angrosiştĭ luaseră poliţe dela mai mulţĭ negustorĭ din Galaţĭ şi din alte oraşe pentru a-le aduce marfă; când însĕ escrochii au pus mâna pe o sumă însemnată de banĭ în poliţe, au scomptat tóte poliţele şi au fugit din oraş. Prăvălia fraţilor Loiso a fost sigilată erĭ de parchet. Se crede însĕ, că este aprópe góla, deóre-ce pungaşii luase mĕsurile înainte de a face lovitura. Fugarii lăsă multe victime. Se dice că totalul sumelor încasate trece peste 60,000 de lei.

—o—

Invenţiune. Din Moscva se vestesce, că vestitul profesor şi chemic, profesorul rusesc Mendelejev a inventat un nou soiŭ de praf de puşcă fără fum. Invĕţatul profesor şi-a început studiul sĕu asupra prafului de puşcă fără fum direct la recercarea guvernului şi acuma după un studiu de şése anĭ, a ajuns până acolo că îşĭ póte arĕta în public resultatul studiului sĕu. Noul praf va avea numele de pyrocollodiu. Avantagiele noueĭ invenţiunĭ sunt manuarea regulată şi cu o presiă mai mică produce o repediune mai mare decât cu praful ordinar de până acĭ. Cu noul praf se póte regula chiar şi repediunea glonţului. La tunurĭ se póte produce cu cea mai mare uşurinţă prin întrebuinţarea acestuia o repediune de 2600—300 paşĭ la secundă; o repediciune la care înainte cu câţĭ-va anĭ nicĭ gândi nu se putea.

—o—

Cerb turbat. Loze, ambasadorul frances la Viena, cu prilegiul unei vĕnătóre a fost atacat de un cerb turbat. In momentul când cerbuļ a năvălit asupra lui, ambasadorul s'a aruncat la pămĕnt, şi astfel şi-a scăpat viéţa, căcĭ fiara a trecut numai preste el, călcându-ĭ pălăria.

—o—

Concert. Musica militară va concerta Duminecă séra la *Vila Kertsch.* Inceputul la 6 óre séra. Taxa 20 cr. Intrarea prin uşa de cătră stada Căldărarilor.

—o—

ULTIME SCIRĬ.

Bucurescĭ, 20 Dec. v. (1 Ian.). Fostul Metropolit-Primat Ghenadie Petrescu a sosit erĭ-séră în Bucurescĭ pentru a se consfătui cu advocaţii sĕi, Fleva şi Disescu, asupra procesului de calumniă, pe care l'a intentat „Voinţei Naţionale“.

Intr'aceea până adĭ diminéţă s'a produs o mare schimbare în atitudinea „Voinţei Naţionale“. care publicase din nou articulĭ calumniatorĭ contra fostului Metropolit. S'a constatat adecă, că numitul diar a fost fals informat şi însu-şĭ acela, care i-a dat informaţiile, a mărturisit, că cele susţinute de el nu sunt adevĕrate.

In urma acésta, redacţiunea „Voinţei Naţionale“ a publicat o declaraţiă de retractare subscrisă de membrul ei N. Ianovicĭ. In declaraţiă se spune, că cele publicate în „Vointa Naţională“ contra fostului Metropolit, pentru carĭ acesta s'a plâns la tribunal, — fiind intemeiate pe spusele archimandritului Damaschin Cernescu, — constatându-se, că nu sunt adevĕrate, după cum a recunoscut şi Cuvioşia Sa, se face retractarea. In urma acésta, apĕrătorul fostului Metropolit a declarat în numele acestuia, că nu mai stăruesce în judecarea procesului, ér fostul Metropolit-Primat a renunţat de-a se mai înfăţişa la Curtea cu juraţĭ.

Aniversarea nascerei Reginei României.

Marţĭ, 17 Decemvre, fiind aniversarea nascerei M. S. Reginei României, în zorul dilei s'a anunţat Capitala printr'un salut de 21 tunurĭ.

La órele 12 din di, Majestăţile Lor au primit consiliul de miniştri în numele

---

— Acum ies dela biserică, unde m'am rugat pentru unica fată pe care mi-a luat'o Dumnedeu şi a căreî mórte m'a făcut într'atât sĕ sufer, încât m'am călugărit.

— Bietul om! dise George mişcat şi el, uitându-şĭ mânia şi nenorocirea numai când se gândi, că un copil putea muri. Cuprins de remuşcare, strînse mâna preotului rugându-l cu stângăcie sĕ-l ierte, spunêndu-şĭ în câteva cuvinte chinul: că mama îi era bolnavă, că nevastă-sa, sĕrăcuţa, muncea pentru o bucăţică de pâne şi că fetiţa „aşa de drăgălaşe, părinte, încât ai gândi, că e un înger de-ai lui Dumnedeu“, că fetiţa nu era sĕ aibă şi ea un dar de doi banĭ.

— Dér eu, urmă el, nu urăsc pe preoţĭ, ferésca Sfântul; nu mĕ duc des la biserică, dér nu urăsc pe preoţĭ.

Cu tóte acestea nu vrea sĕ priméscă nimic. Era tinĕr şi puternic. Greva nu era sĕ ţie vecĭnic, fusese slab o clipă, dér pomană nu va primi.

Preotul însĕ îl luase de braţ şi îi rĕspundea cu glasul sĕu armonios, care îl îmbărbăta....

— Nu se póte sĕ nu primescĭ o jucărie, un lucru de nimic, cu care sĕ facĭ bucuriă fetiţei, căcĭ nu trebue lăsată sĕ-şĭ piardă credinţa, că Crăciunul s'a coborît pe coş şi i-a pus darul în pantofĭ.

— Ei bine, da, George n'avù curagiul sĕ nu priméscă şi întră cu preotul într'o prăvăliórá, care era tot deschisă cu tóte că era târdiu.

Preotul cumpĕră un coş în care se afla o păpuşică de ceară întinsă pe câte-va paie şi care vrea sĕ arate pe Christos în ieslele dela Betleem.

Arată dorinţa sĕ înfăşóre chiar el coşul dicênd, că vré sĕ puie în el o hârtiă pe care sĕ scrie numele fetiţei....

Când sfârşĭ, George apucă bine jucăria, ca şi cum 'i-ar fi fost témă sĕ nu-i piară din mână, mulţumi preotului strîngêndu-i mâna cu căldură, fără sĕ-i dică vre-un cuvênt. Preotul zîmbind, fórte ferecit şi el, îi dicea, că acum trebue sĕ se întórcă repede acasă, dér că trebue sĕ ducă bucuriă şi mumii şi soţiei lui. Şi repede intră într'o prăvăliă cu cărnurĭ recĭ de unde ieşi cu de-ale mâncării şi cu o sticlă cu vin pe care le dĕdù lui George rîdênd cu bucuriă.

— Bea-o în sĕnătatea fetiţei dumnitale, îi dise el, şi aibĭ încredere, nu te descuraja.... Nu-mĭ mulţumi, de-óre-ce eu îţĭ sunt dumnitale mai mult dator decât dumneata mie, căcĭ mi-ai dat prilej sĕ am şi eu o bucuriă de Crăciun, pentru-că m'ai îngăduit sĕ fac sĕ zîmbéscă un copil, o fetiţă, chiar în nóptea nascerii Mântuitorului. La revedere.... La revedere....

Şi se depărtă repede.

George uimit nu putuse sĕ scótă o vorbă din gură spre a-i mulţumi. Se uită pironit locului, ca hipnotizat, după preot, care se pierdù repede în întuneric.

In sfîrşit par'că se deşteptă dintr'un vis şi plecă alergând spre casă.

Când ajunse găsi pe mumă-sa şi pe nevastă-sa neliniştite tare, bietele femei.

Il sărutară cu dinţii clănţănindu-le încă de emoţiă.

El le spuse cum petrecuse diua aşa de lungă şi care totuşĭ trecuse ca un vis. Istorisi cum se întêlnise cu preotul bĕtrân şi ce bine îi făcuse.

Şi după aceea se aşĕdă la masă câte trei, fórte veselĭ, mulţumiţĭ în suflet, căcĭ dobândiseră din nou încredere în viéţă. — Şi cele dintâiù raze ale dilei îi prinse mâncând.

— Tată, mamă, mamă-mare! strigă de-odată fetiţa care, cum se sculase, dăduse fuga la sobă, unde găsi jucăria înfăşurată în hârtiă, pusă în pantoful bunichii.

Venea, cu ochii adormiţĭ încă, arătând coşuleţul şi strigând cu copilărésca bucuriă:

— Ce frumos e!... Ia te uită tată!

George o luă în braţe. Pe faţă îi era zugrăvită o bucurie nespusă.

Fetiţa îi arătă iar coşuleţul, cum au obiceiu copii, şi atuncĭ el vĕdù în el o hârtiă îndoită. O desfăcù şi rĕmase cu ochii încremeniţĭ.... In hârtiă se aflau doi napoleonĭ.

Fórte mişcat, nesciind, décă ceea ce vedea era aievea orĭ vis, se uită la hârtiă şi vĕdù scris pe ea:

„Nicĭ-odată n'a zîmbit copilul sfânt mai cu drag ca astădĭ, când iţĭ place acest dar, şi nu poţĭ sĕ nu-l primescĭ, căcĭ ţi-l'a trimis cu un înger de-ai ĺlui, care de data asta a fost fetiţa dumnitale“.

George nu-şĭ mai putea stăpâni emoţiunea. In juru-i pierea tot într'un fel de céţă şi vedea numai capul cu trăsurĭ bărbătescĭ al bĕtrânului preot, care îi zîmbia şi îl audea dicêndu-i cu un glas, care era o musică deliciósă: „Curaj, George, s'a sfîrşit cu nenorocirea!“

căruia d. prim-ministru Aurelian a adresat Majestăţei Sale Reginei următórea cuvêntare:

„*Dómnă*,

„In numele consiliului de miniştri, viu cu cel mai profund respect sĕ aduc Majestăţeĭ Vóstre urările cele mai căldurόse, rugăm pe A-Tot-Puternicul sĕ reverse darurile Sale asupra prea graţiósei nóstre Suverane.

„Ţéra întrégă împărtăşesce sentimentele de dragoste şi de admiraţiune ce avem pentru Majestatea Vóstră, căcĭ bunĕtatea Vóstră nemărginită a captivat un popor întreg.

„In timp de pace ca şi în timp de resbel, în ḑile de veselie ca şi în ḑile de întristare, Majestatea Vóstră V'aţĭ bucurat şi aţĭ suferit cu poporul român.

„Aţĭ dat, Majestate, acestui popor însetat de iubire, tot ce o inimă de mamă póte sĕ dea copiilor sĕi. Aţĭ lucrat cu el şi în fruntea lui la înălţarea şi fericirea Patriei.

„Carmen Sylva, cu pana de măeastră, cu geniul Sĕu, a dus faima poporului român peste mărĭ şi peste ţĕrĭ; a făcut ca întréga lume nu numai sĕ ne cunóscă, dér sĕ ne iubéscă şi sĕ ne stimeze.

„De aceea, Majestate, şi bĕtrânĭ şi tinerĭ, femei şi copii, tótă suflarea românéscă este atâta de fericită, câtă Vĕ póte manifesta devotamentul, iubirea şi admiraţiunea sa.

„Cu drept ne putem făli, Majestate, de a Vĕ avé pe Tronul Ţĕrei nóstre, şi uniţĭ în aceleaşĭ sentimente de recunoscinţă şi de iubire strigăm astăḑĭ:

„Trăiască Regina nóstră".

M. S. Regina a exprimat viile Sale mulţumirĭ d-lor miniştri. Apoi Majestăţile Lor au primit Casa civilă şi militară Regală, carĭ au depus la piciórele M. S. Reginei respectuósele lor felicitărĭ.

In aceeşĭ ḑi la 2 óre după améḑĭ a fost primit în audienţă locotenentul-colonel A. de *Constantinovici*, care ca trimis special din partea Regelui Serbiei, a predat Reginei Românieĭ insigniile în briliante a *Ordinului Sânt Sava*, împreună cu o scrisóre autografă, Regina a mulţămit călduros, esprimându-şĭ bucuria pentru atenţiunea, ce-a avut Regele sêrbesc, trimiţêndu-i acéstă decoraţiă tocmai în ḑiua aniversărei nascerei sale.

Mórtea unui învĕţător de model.

Măgógea (lângă Deeş), 3 (15) Dec. 1896.

Tinĕrul şi zelosul învĕţător *Nachită Păltinean* din comuna Chiueştĭ, protopopiatul Deşului, în etate de 29 anĭ, al 9-lea an ca învĕţător şi al 3-lea an al fericitei sale căsătoriĭ, după un morb îndelungat de plămânĭ (ofticá), după ce a fost provĕḑut cu sfintele Taine, în 25 Noemvre st. v. a rĕposat în Domnul. Zelul şi iubirea, ce a avut faţă cu oficiul şi şcóla sa, nicĭ l'a sfatul medicului şi al amicilor sĕi nu l'a lăsat sĕ întrerupă cu instruarea copiilor până chiar în momentul din urmă.

Păltinean a fost un învĕţător de model, om blând şi fórte activ şi stăruitor în lucrurile sale, o persónă cu însuşirĭ adevĕrat învĕţătorescĭ. Prin mórtea, sa Reuniunea învĕţătorécă din districtul Deş a pierdut pe unul dintre cei mai activĭ membri ai sĕi. De când a funcţionat ca învĕţător, continuu a fost membru în comitet, şi acuma mai în urmă a fost ales bibliotecar al Reuniunei, în care calitate fórte conscienţios şi-a purtat agendele sale, aşa că prin diliginţa şi onestitatea sa şi-a căştigat iubirea şi stima tuturor cunoscuţilor sĕi.

Din puţina-i avere, a testat pe séma **bisericei din comuna sa natală Diug. 50 fl.**, *ca fundaţiă pe numele sĕu, ale cărei percente sĕ se folosĕscă pentru trebuinţele bisericescĭ şi şcolare.*

Inmormêntarea s'a sĕvîrşit în 28 Nov. v., luând parte nu numai poporul întreg cu mic cu mare din Chiueştĭ, ci şi din jur, şi anume din comuna vecină Măgógea tótă inteliginţa. Anume am vĕḑut pe: D-l Gavrilă Şliam, notar de cerc cu tótă familia, Victor Cupşa preot, Vasilie Andrei preot în Cornenĭ, Augustin Cupşa mare proprietar şi Alesandru Iuga subnotar. La serviţiul funebral au oficiat 3 preoţĭ: Grigorie Lador preot gr.-or., Vasilie Tamaş preot gr. cat. din loc şi Victor Cupşa. — Rĕspunsurile funebralĭ le-au esecutat şcolarii din loc.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

G. Prigonă, învĕţător.

Un deputat român despre industria de casă.

La desbaterile din parlamentul din Bucurescĭ asupra rĕspunsului la cuvêntul de deschidere al Tronului mai mulţĭ deputaţĭ s'au ocupat în deosebĭ cu starea ţĕranului din România, care nu e nicĭ-de-cum astfel după cum ar trebui sĕ fiă. Intre alţii a vorbit despre acéstă cestiune şi d-l *M. Moisescu*, care voind sĕ arĕte cât de trebuinciőse sunt pentru ţĕranul român şcólele de agricultură şi de meserie, în care sĕ înveţe a-şĭ face singur lucrurile cele mai necesare şi sĕ nu fiă silit a cumpĕra tóte dela străinĭ, se esprimă în chipul următor:

„D-lor, este trist sĕ constatăm, că tot ceea-ce este necesar sătênului nostru nu se mai confecţioneḑă astăḑĭ în casa lui, ci se cumpĕră din têrg, unde acuma el le găsesce mai eftine decât l'ar costa făcêndu-şi-le în casă. Sătênul nostru a ajuns a fi tributar străinului pentru aţa cu care'şĭ cârpesce opinca, ca şi pentru funia din córnele boilor sĕi; şi una şi alta le cumpĕră din têrg, unde ne vin dela Braşov.

Altă-dată, când la têrg le găsea mai scumpe, erau făcute de el în casă şi erau trainice.

Cultura cânepei şi a inului, din carĭ el îşĭ confecţiona cele necesare pentru familia sa a început acum sĕ rărĕscă.

Avem o ţéră al căruĭ sol este absolut prielnic culturei cânepei şi a inului, şi cu tóte acestă cultură a început sĕ scadă, fiind-că nu s'a pus la îndemână sătênului mijlócele lesnicióse de a face din cânepă pânzeturile şi frînghiile de carĭ el are nevoe.

D-lor, sătênul nostru şi sătênca lui a ajuns sĕ aibă chiar un fel de ură pentru cânepă şi in, şi sciţĭ de ce? Fiind-că rĕsbóele pe carĭ le au sunt tot cele primitive şi sătencei îi trebue cu aceste rĕsbóie o ḑi întrégă de muncă pentru ca sĕ ţésă cincĭ coţĭ de pânză, pe când cu un rĕsboiu sistematic într'o singură ḑi póte ţese 15 şi chiar 20 coţĭ.

Aşa fiind, sătênca se duce mai bine la prăşitul porumbului, unde căştigă până la un leu pe ḑi, cu care'şĭ cumpĕră cincĭ coţĭ de pânză din têrg, pânză laţă, dér de o calitate cu totul inferióră. Şi ca sĕ vĕ încredinţaţĭ, că lucrul este astfel, este de ajuns sĕ vĕ spun un fragment dintr'un cântec al sătencelor nóstre, fiind-că de multe-orĭ cântecile oglindesc o stare întrégă de lucrurĭ; étă acel fragment:

„Cine a adus cânepa,
„Crăpar-ar în el rânza;
„Că-i mai bună america,
„O crosci Sâmbăta
„Şi-o îmbracĭ Dumineca, etc.

Din acest fragment reese, cred, destul de lămurit, cum sătênca nóstră, din causa mijlócelor primitive şi decĭ greóe şi fără de spor, ce are la îndemână pentru lucrarea cânepei, a urât acéstă lucrare, şi cultura cânepei a scăḑut în mod simţitor. Bumbacul adus de peste graniţă şi pânza ordinară s'a substituit în casa sătênului; hainelor de pânză sănĕtósă ce făcea atuncĭ când la oraşe nu găsea mai eftin decât îl costa lucrând în casă.

Negreşit, d-lor, cultura cânepei ar lua un avânt mare décă s'ar pune la îndemână sătênului mijlócele necesare de producţiă, înlesnind în acelaşĭ timp şi debuşeul acelei producţiunĭ; aşa, de esemplu, furniturile armatei s'ar puté face din pânza produsă de săten.

Étă de ce ḑic, că înfiinţarea şcólelor de agricultură şi industriă se impune".

Invitare.

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea vĕduvelor sérace din Braşov şi Săcele arangiéză pentru presara anului nou românesc, 31 Decembre st. v. a. c. (12 Ianuarie n. 1897) o *petrecere de dans* în sala cea mare a Redutei orăşenescĭ.

Avem onóre a invita la acéstă petrecere pe toţĭ aceia din On. public românesc, carĭ voiesce a-şĭ petrece presara anului nou în o mare familiă românéscă aicĭ în Braşov.

Invitărĭ speciale nu se mai trimit. Inceputul la 8 óre séra.

Preţul de intrare 1 fl. de persónă, — studenţii 50 cr. —

Braşov, 18 Decemvre v. 1896.

Pentru comitetul Reuniunii:

Maria Popea, presidentă. *Dr. I. Blaga*, cretar.

Călindarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia *„A. Mureşianu"* din Braşov, a eşit de sub tipar şi se espedéză ḑilnic. Acest călindar intră acum în anul al 5-lea, avênd un cuprins tot mai bogat şi mai interesant. De astă-dată în călindar se cuprind şi mai multe chipurĭ frumóse. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire *Ioan Barac*, marele scriitor poporal dela începutul acestui veac, ér în text se află scrisă istoria vieţei şi lucrărei lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o şi înmulţindu-o după trebuinţele ivite, însemnând până şi evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Duminecă. Pentru a economisi din spaţiu, mĕsurile de lungime şi greutate, competinţele de timbre şi tacse, taxele pentru postă şi telegraf etc. s'au cules cu litere micĭ de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame şi taxele postale pentru scrisorĭ şi pachete s'au adus pe lung şi pe larg după cele mai nouĕ ordinaţiunĭ postale. Têrgurile sunt de-asemenea îndreptate şi corectate. Urméză Introducerea de Ioan *Georgescu*, şi apoi vine partea literară. Acéstă parte este mult mai bogată ca în călindarele din anii trecuţĭ, cuprinḑênd ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumóse istorisirĭ, poesii etc., tóte scrise pentru popor şi fórte interesante. In partea economică de asemenea se află o seriă bogată de articulĭ de mare interes pentru plugarĭ, precum: Rotaţiunea în economia comassată, Lucrarea pămêntului, Tovĕrăşiile economice, Intrebuinţarea vacilor la lucru, Păşunatul vitelor, Văruitul grâului de sĕmênţă, Legumele bostănóse, Culesul şi pĕstratul pómelor şi altele. La urmă vin felurite poveţe, glume etc. cum şi o mulţime de anunţurĭ.

Călindarul se află de vêndare la „Tipografia A. Mureşianu" în Braşov şi la libraria N. Ciurcu; costă şi de astă-dată *numai 25 cr.*, ér trimis prin postă 30 cr. Celui ce cumpĕră de-odată mai multe esemplare, li-se dă rabatul cuvenit.

— Ah! ce próstă sunt! ḑise Luiza deodată, ţi-a venit o scrisóre şi am uitat sĕ ţi-o dau.

'I-o dete.

De data asta nu mai fù bucuriă, fù fericire. Stăpânul fabricii unde lucra îi scria, că scie că el nu era dintre cei răsvrătiţĭ şi că era lucrător cinstit şi bun, şi că gândindu-se, că póte n'are ce-i trebue de Crăciun, îl înscinţéză, că cât timp va ţiné greva îi va plăti ḑilele ca şi când ar lucra.

Atuncĭ odăiţa, aşa de tristă de diminéţă, se schimbă cu totul, atâta fericire era zugrăvită pe feţele tuturor. Şi sórele nu se lăsă nicĭ el mai pe jos, ci întinse o trâmbă aurie asupra fericirei lor.

Curênd pe urmă se auḑiră clopotele dela biserică.

George tot galben la faţă, dér cu ochii strălucitorĭ de fericire, îşĭ luă fetiţa în braţe, o sărută pe frunte şi punênd'o în genunchĭ îi ḑise cu un glas ce tremura de emoţie:

— Acum, fetiţ'o, cântă cânteeul frumos pe care l'ai învĕţat.

Şi fetiţa cu mânile împreunate, ca în extas, simţind, că asupra alor sĕi se revĕrsase o fericire mare: începù a cânta încet, cu inima pĕtrunsă de o nespusă credinţă:

S'a născut copilul sfânt...

(„Biblioteca pentru toţĭ").

Dumitru Stăncescu.

Colinde.

I.

Rĕsărit'a rĕsărit
*Colinde-mĭ Dómne**)
O stea mândră 'n rĕsărit,
O stea mândră luminósă
Făcênd lumea veselósă.
Décă stéua rĕsărise
Trei crai după ea pornise.
Stéua pe sus se ducea
Filosofii după ea
Păn' la locul la un loc
La casele lui Irod,
Intră 'n casă, se 'nchinară
Si din gură cuvêntară:
Bună ḑiua, împĕrate!
Sĕ trăiţĭ cu sănĕtate".
— Dér ce cercaţĭ în cetate?
— Noi cercăm şi noi cătăm
Tinĕr împĕrat s'aflăm,
Că mare veste-am auḑit,
Că s'a născut Fiiul sânt.
Ér Irod d'ac'auḑia
Crailor le rĕspundea:
Voi mergeţĭ şi-l căutaţĭ
Şi-aflându-l vĕ 'nchinaţĭ,
Şi apoi mĕ 'nsciinţaţĭ,
Că vreu sĕ mĕ 'nchin şi eu,
Ca unuia Dumneḑeu.
Dér îngerul a strigat
Şi pe crai 'i-au îndreptat
Sĕ mérgă pe unde pot
Lăsând uitat pe Irod,
Că Irod e om tiran
Al Fiiului sânt duşman
Ca Irod de l'a afla
Pre pruncul sânt l'a tăia
Filosofii-au ascultat
Pre fiul sânt l'au scăpat
De acum până 'n vecie
Christóse mărire Ţie.

II.

Mustră mi-se mustră
Trei floriţe-alese
In trei cornurĭ de mese,
Care-i ór' mai mare,
Mai folositóre?
Dér flórea grâului
Sus se ridicară,
Şi-aşa cuvêntară:
Eu îs mai alésă
Şi îs mai frumósă,
Că din mine-şĭ fac
Prescurĭ şi prinóse
Pe la ḑile-alese.
Flórea vinului
Sus se ridicară,
Şi-aşa cuvêntară:
Că eu îs mai mare,
Şi folositóre,
Că din mine-şĭ fac
Slujbe 'n bisericĭ
Şi-'n sfinte Dumenecĭ.
Flórea mirului,
Sus s'a ridicat,
Şi-aşa a cuvêntat:
Că eu îs mai mare
Mai folositóre,
Eu îs mai alésă
Şi îs mai frumósă.
Eu îs mai cu nume,
Şi mai bună 'n lume.
Că cu mine-şĭ fac

*) Se repetă după fiă-care vers.

Venirea Mântuitorului nostru Isus Christos.

Când Domnul nostru Isus Christos a venit pe pămênt, tóte religiunile erau mórte şi tóte popórele în agonie. Prin nascerea sa El a introdus o credinţă nouă şi a renăscut neamul omenesc.

Titlul de Mântuitor al lumei, ce cu drept cuvênt 'i s'a dat, nimenea nu póte sĕ-l tăgăduéscă; căcĭ este destul numai sĕ vedem, din ce haos înfricoşat a scos lumea prin venirea lui în acéstă şi pe pămênt.

Roma, lăsată în stăpânirea lui Tiberiu, îl înalţă pe acesta, se închină crimelor lui, şi lumea întrégă, urmând exemplul acestuia, se cufunda în aceleaşĭ nelegiuirĭ, îndreptându-şĭ paşii spre decadenţă şi totală nimicire.

Nicĭ o unire morală nu era între popóre, naţiunele erau lăsate la fierul soldaţilor, drepturile omului despreţuite şi călcate, un singur popor privilegiat, şi toţĭ ceilalţĭ barbarĭ, ér sângele omenesc pe altarele idolilor curgea. Eta ce era starea omenimei la venirea pe pămênt a Domnului nostru Isus Christos!

O lumină nemărginită pĕtrunde nóptea, ce acoperea lumea! In tóte aşedămintele religióse ale Greciei şi ale Romei nu era nicĭ cea mai mică idee, şi nicĭ un simţemênt, care sĕ pótă renasce naţiunile; fapta bună, chiar de ar fi domnit, n'ar fi fost în stare sĕ se întórcă la viéţă.

Dér Dumnedeu a lăsat, ca sĕ se facă asemenea cercărĭ, ca sĕ vedem, cât de nemărginit este rĕul.

Ca sĕ mântuéscă lumea, nu era destul atuncĭ numai a-o ridica din ruine, dér trebuiau tóte înoite, cum: morala, ideile, stăpânirile şi popórele.

Domnul Isus Christos a venit în timpul cel mai bun pentru omenire, şi venirea Luĭ ne arată cât de mare este îngrijirea dumneḑeéscă.

Nascerea Mântuitorului este cel mai mare şi mai însemnat eveniment în istoria omenirei, este renascerea lumei prin credinţă şi dragoste. După şépte sute de anĭ de mărire, de biruinţă şi de pradă, Roma era în agonie, împreună cu tóte popórele supuse legilor sale; era mai de tot fără stăpân şi fără Dumneḑeu şi unirea cea mare a stăpânireĭ romane se desfăcea.

Un prunc născut într'o peşteră, crescut în casa unui teslar, a fost singurul ajutor trimis de Provedinţă în mijlocul ruinelor lumei, şi a fost destul pentru mântuirea acestora. El întemeéză o învĕţătură morală, care unesce tot neamul omenesc, şi o dragoste egală, prin care apropie popórele cele despărţite şi le unesce între ele, arătându-le un Tată în Cerurĭ, şi fraţĭ în toţĭ ómenii; după aceea pe lemnul crucii se dă pe sine lumei exemplu de suferinţe şi iertare, ḑicênd: „Iértă-le lor, Părinte, că nu sciu ce fac!“

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA.

Bólele animalelor de casă.

Causele, carĭ dau nascere la bólele animalelor de casă, sunt fórte multe şi felurite. Vom încerca sĕ arătăm aci numai unele din ele:

In prima linia sunt *grajdurile*, carĭ, décă nu sunt destul de largĭ, luminóse, călduróse, curate şi aerisate, pot avé înriurinţă stricăciósă asupra sănĕtăţii animalelor. Sĕ ne închipuim numai un grajd strîmt şi scund, îndesat cu mai multe animale, carĭ abia au loc pentru culcare. In asemenĭ grajdurĭ de bună sémă, că animalele vor fi împedecate în mişcările lor, ba pot chiar sĕ se schilăvéscă una pe alta, împingêndu-se, împungêndu-se séu lovindu-se cu piciórele unele pe altele. Sĕ ne închipuim apoi un grajd fără ferestri de sticlă, séu chiar şi fără alte ferestri mai marĭ de lemn, carĭ sĕ se pótă deschide când cere trebuinţa. In aceste grajdurĭ de bună sémă încă se pot bolnăvi animalele din causa aerului stricat. Tot aşa se mai pot bolnăvi pe gerurile cele marĭ şi în grajdurile prea friguróse, umede, necurate şi neaerisite.

După grajdurĭ urméză *nutremêntul*, care încă póte avé înriurinţă stricăciósă asupra sănĕtăţii animalelor de casă. Căcĭ, precum omul se bolnăvesce de multe-orĭ din mâncare, aşa se pot bolnăvi şi animalele de casă, când mănâncă prea mult, séu mănâncă nutreţ de cel stricat, muced, încrit séu înoroit, care le strică rînza şi în cele din urmă şi sângele.

Adăpatul încă póte avé înriurinţă stricăciósă asupra sănĕtăţii animalului, şi anume: décă apa e prea rece, cum e iérna pe timpul gerurilor celor marĭ, animalul se póte rĕci séu póte căpĕta aprindere de plămânĭ, décă se adapă când e tare năduşită, şi apoi se lasă sĕ stea pe loc timp mai îndelungat. De-asemenea se póte bolnăvi décă se adapă cu apă clocită şi stricată de prin bălţĭ, cum se întâmplă vara de multe-orĭ ş. a.

Apoi *lucrul şi povara*, décă sunt peste mĕsură, încă pot avé înriurinţă stricăciósă asupra sănĕtăţii animalelor. *Păşunatul de pe câmp* de-asemenea póte avé urmărĭ stricăcióse. Aşa de esemplu oile, décă se pasc pe locurĭ mocirlóse şi băltóse, pot căpĕta călbéză, ér vitele mai marĭ rumegătóre se pot umfla de iérbă rea, apoi: décă se pasc în iérbă prea îmbrumată, décă animalele mai slabe şi mai gingaşe se scot la păşunat până tómna târḑiu şi pe viscolele cele mai aspre, décă primăvara se scot prea de timpuriu la păşunat, când nu află iérbă de ajuns şi dau ploi şi vênturĭ recĭ etc., tóte acestea contribue la sdruncinarea sănĕtăţii animalelor.

Până când animalele de casă sunt sănĕtóse, ele se pot cunósce şi după starea şi firea lor dinafară. Aşa de pildă: calul e sprinten şi voios şi mănâncă îndată ce 'i-se îmbie ceva nutreţ plăcut, ér animalele rumegătóre mănâncă cu poftă şi lacom, se ling şi când nu mai mănâncă, ci stau séu se pun jos, îndată încep a rumega. Rumegatul la vitele cornute se privesce pretutindenea ca cel mai principal semn al sănĕtăţii, de-órece este în deobşte cunoscut, că îndată ce nu mai rumegă, sunt bolnave.

Afară de acestea mai sunt şi nisce semne anumite, după carĭ se póte cunósce animalul bolnav. Astfel la animalele cornute marĭ şi micĭ următórele semne dovedesc bóla animalului: Córnele la rădĕcină sunt fórte calde, urechile şi picióre le recĭ, botul uscat şi orĭ prea cald, orĭ rece de tot, ochii roşii şi plinĭ de lacremĭ, din gură 'i-se scurg bale, pe buze şi gingii se pot vedé une-orĭ o mulţime de beşicĭ, scutură capul din când în când, ţine pĕrul sburlit, ţine spinarea încovăetă şi ţépĕnă, stă mai mult culcat, tuşesce adese-orĭ, nu rumegă, rĕsuflă greu, une-orĭ se ivesc şi bube pe trup, nu se prea arată semnele mistuireĭ stomacului ş. a.

La caĭ următórele semne dovedesc bóla: Când înfăţişarea lor e tristă, când nu béu apă, când rĕsuflă greu, când stau cu capul răzimat pe esle, când au urechile, botul şi picióre le recĭ, când se tot culcă pentru a se tăvăli, când gem şi se uită cătră pântece, când se umflă la pept séu la cap, când nu prea au ud, când balega le este acoperită cu un fel de mucĭ séu sânge, când le curge un fel de mucĭ din nărĭ, când ţin pĕrul sbîrlit, când fac sub fălcĭ nisce gâlcĭ tarĭ, când fac pe trup un fel de bube ş. a.

La porcĭ se arată bóla prin următórele semne: Când plécă urechile, când se umflă la grumaḑĭ, când sunt triştĭ şi nu mănâncă, când li-se înroşesc ochii, când fac pe trup nisce pete roşii, când au privirea stinsă, când caută un loc ascuns ca sĕ zacă ş. a.

Sunt anumite bóle mai uşóre, carĭ se tămăduesc ele de sine, sunt apoi altele mai grele şi lipicióse, cum am ḑice, carĭ nu se tămăduesc de sine, ci numai prin ajutorul omului séu al veterinarului. In asemenea casurĭ animalul bolnav se despărţesce de cele sănĕtóse şi se tractéză singur în grajd. Când economul nu cunósce bóla animalului sĕu, atuncĭ trebue sĕ cheme îndată un om cunoscĕtor, de carĭ se află mai în tóte comunele, séu sĕ cheme chiar pe veterinarul de vite, care constatând bóla animalului, îĭ póte prescrie şi anumite lécurĭ pentru tămăduire.

Intre bólele lipicióse (molipsitóre), carĭ se ivesc la animalele de casă, se numĕră următórele: La vitele cornute mai marĭ: bóla aşa numită ciuma vitelor, durerea de gură şi de unghii, dălacul şi turbarea; la caĭ: mucórea (răpciuga), cârtiţa, dălacul şi turbarea; la oi şi capre: ciuma (ca şi la vitele cornute), bubatul, durerea de gură şi de unghii, dălacul şi turbarea; la porcĭ: durerea de gură şi de unghii, brânca (gâlcile), dălacul şi turbarea.

Pentru bólele lipicióse este statorit chiar şi prin lege un timp anumit, în care animalul bolnav trebue ţinut despărţit de celelalte, ér de cumva s'ar întêmpla sĕ móră, atuncĭ se opresc şi celelalte animale ale respectivului proprietar, séu chiar şi din comuna întrégă un timp anumit, până ce se constatéză, că bóla nu a avut înrîurinţă mai departe.

Economii harnicĭ vor lucra fórte înţelepţesce, décă îşĭ vor feri animalele de tóte acelea înrîurinţe stricăcióse, carĭ le pot aduce bólă, avênd tot-déuna înainte proverbul: „Paza bună trece primejdia rea“.

I. Georgescu.

Credinţe poporale.

VI.

Recepte de tot felul — din boscónele babelor.

— Care mănâncă cu dulce în ḑi de Miercurĭ orĭ Vinerĭ în Postul-mare, se umple de bube rele.

— La Sân-Tóder vitele cornute mai tinerele şi mai mĕrunte trebue tunse în frunte între córne — sĕ nu le umplă peste véră gadul.

— Fetele, carĭ vréu sĕ aibă pĕr lung, sĕ-şĭ tragă la Şân-Tóder códele prin feréstră. (Lucrul se întêmplă astfel: una stă înăuntru, alta afară; cea dinafară trage códa celei dinăuntru).

— Décă, ferbênd, laptele a curs pe fier, trebue sărat locul — sĕ nu crepe ţiţa vacii.

— Décă femeia pune jar în pipa bărbatului, îĭ vor cădé dinţii.

— Ḑécă puĭ soc pe foc — te-or duré dinţii.

— Care fată doresce sĕ aibă pĕr lung, sĕ smulgă o şuviţă din firul dela cruce, când umblă popa cu Iordanul, şi în ce ḑi, cu zorile odată, s'o împletéscă în códă.

— Care fată vré sĕ-şĭ vĕdă pe fitorul eĭ bărbat, sĕ se culce în locul, în care a stat popa, când a sfinţit casa la Apăbotéză.

— Care fată orĭ vĕduvă v'a clăti mai întâiu scaunul, pe care a stat deja cu apă, când iese popa la isvor sĕ sfinţéscă apa, aceea în anul acela se mărită. (Audită dela o *fecioră* de 57 de anĭ).

— Care fată va smulge mai de grabă érbă din locul, pe care a stat popa când cetesce vangheliele la sfinţirea ţarinelor, are sĕ se mărite în anul acela.

— Femeia, care vré sĕ-ĭ óuĕ găinele tótă iérna, sĕ pună câte-va grăunţe de cucuruz sub pragul uşii, când trece popa pragul cu Iordanul.

— Décă cutăruia om străin îĭ daĭ foc în pipă, orĭ moşine (chibrite, aprindióre) în casa unde clocesc closcele, ţi-or murĭ puii în óuĕ.

— La care fată códa de-a dréptă, adecă pĕrul din ea, e mai lung decât din cea stângă, aceea are mai multe neamurĭ după mă-sa decât după tată-sĕu.

(Audite în Betfia).

— Décă o muiere óre-care ţi-a cerut o ulcică de lapte, ai sĕ sărezĭ laptele bine şi sĕ sfarmĭ în el puţin busuioc, ca nu cumva sĕ-ţĭ strice vaca.

— Femeeĭ, precum şi feteĭ, care îşĭ aruncă pĕrul peptenat în foc, îĭ va cădé pĕrul.

— Gozul măturat dela médăḑi spre séră, nu care-cumva sĕ-l ducă afară, că ţi-ai dus norocul din casă.

— Un bumb décă ţi-a cădut de pe haină peste ḑi orĭ a lipsit de pe ea încă de mai înainte, dér nu ai luat séma când

---

Creştinii după plac
Şi sĕ mântuiesc,
De lucru diavolesc.
— *Domnul vĕ trăiască*
— *Şi vĕ fericească!*

III.

Tu gazdă, om bun,
Bun gând ţi-ai gândit,
De prând ce-ai gătit?
Câţĭ soţĭ ai chiămat
Toţĭ te-au ascultat,
Numai unul dóră,
Sântul Sân-Nicóră
Tot a aşteptat
Di de-a treia ḑi,
Când ḑiua-şĭ pliniră,
Pe el îl vĕdură
Pe un cal albuţ.
Albu-i de spumat,
Roşu-i de înfocat,
Negru de-asudat.
Sfetí cel-l sfetea,
Şi mi-l întreba:
Unde-ai zăbovit
Şi ce-ai împlinit?
— Pe unde-am umblat
Eu am şi aflat
Nóuĕ corăbii
Pe ape pustii.
Câte-au fost mai drepte,
Cu suflete drepte
Eu le-am luat
Şi le-am îndreptat:
Pe sub mâna dréptă
Pe cărarea lată,
La un loc frumos
In raiu luminos.
Cele ce-au fost rele,
Cu suflete 'n ele
Eu le-am luat
Şi le-am îndreptat
Pe sub mâna stângă,
Pe cărarea strîmbă,
La uşă de iad.
Iadu-i 'ntunecos
Rĕu loc de folos.
Sĕ fii veselósă
Jupânésă gazdă!

Givocuta, 1896.

Culese de: **Constantin Manu**, învĕţ.

[…]ĭ îmbrăcat haina: câtă vreme haina-i pe […]ne să nu-l coşĭ la locul său, că coşĭ să[…]icia către tine.

(Audite în Farnaş).

Koevari.

Colinda cârnaţului*).

Bine-ai venit cârnaţ dragă
Boeraşule ¹).
Că fasolea nicĭ de trébă;
Când porcul a guiţat
Fasolea s'a spăriat.
Fasolea şi prunele
Şi-au luat catrafusele.
Ba şi eu m'am săturat
De verḑele cu păsat
Şi-atâta pesce sărat.
Chiamă-mă, gazdă, in casă
Şi mă pune după masă,
Să-ţĭ gust şi eu din purcel
Că era cât un viţel.
De beţiă n'avem vorbă
Că văd ulcica pe sobă,
De ai vin cu polobocul
Rachiul să-l laşĭ la tocul
Să-l mai bea cin' l'a făcut
Neamul jidovesc urît.
Noi să bem din polobóce
Păn' plăcintele s'or cóce.
Noi să bem, ele ²) să cânte
Una să facă plăcinte.
De cântat ţi-aşĭ mai cânta
Dér mă strînge opinca,
E ger cu dracĭ şi tremur rĕu
Martor îmĭ e Dumnedeu,
Poftesce-mă dér 'n casă
Şi pune sticla pe masă
Să béu un pahar de vin
In sănătate să-ţĭ închin.

Comunicată de *Emilia Jantea* din Târlungenĭ.

Glume.

Bulzeştenii şi smântâna. In vremea iobăgiei a căpătat şi satul Bulzeştĭ porunca, să ducă dijma din smântână la domnul de pămênt.

Judele îndată a pus în car o bute mare şi s'a luat prin sat, ér iobagii veneau cu dijma la car şi-o turnau în bute. Şi după-ce a părêndat tot satul, a plecat cu butea că[tr]ă curtea domnéscă. Când colo ese […]ară domnul de pămênt şi întrébă pe ómenii ce veniseră cu dijma, că câtă smântână i-au adus.

Omenii dau a arăta pe cercurĭ, unul păn'aci! altul ba păn'aci! — că butea nu era plină.

— Bine, bine, măi ómenĭ — ḑise domnul nemeş — dér spuneţi-mĭ voi după mĕsură, câtă smântână mi-aţĭ adus?

Atuncĭ unul din Bulzeştĭ sare iute 'n car şi hop! în bute până 'n fund apoi ér iute ese pe loitra carului şi arată pe brâu.

Păn'aci! mĕ rog la domnu, măria sa! — adecă până unde era smântâna pe haine.

— Nemeşul, vĕḑênd aşa mĕsurătură, le-a dat dijma îndĕrĕt.

*

Zălog. Intr'o ḑi întră ţiganul, să cumpere ceva slănină dintr'o boltă. Cum însĕ n'avea banĭ, tăiă slănina în două, dete jumĕtate neguţătorului şi opri pe ceálaltă, ḑicêndu-i: „Na! jupâne, jumĕtate ca zălog, păn'oi aduce banii pe astălaltă jumĕtate!“

*

Ţiganul la d-l solgăbirĕu. Intr'o diminéţă ducêndu-se un ţigan la d-l solgăbirĕu, şi dându-i bună diminéţa, — d-l îl întrébă: „Ce ai visat astă nópte, mĕĭ ţigane?!“ — Ţiganul rĕspunde: „Am visat d-le, că mi-a dat dómna o gâscă friptă, ér domnul o litră de vin, — „Tot de-a 'ndĕratele visezĭ tu, mĕĭ Ţigane“, ḑice domnul. — Ţiganul rĕspunde; „Fiă şi de-a 'ndĕratele: deie domnul gâsca friptă, şi dómna vinul!“

(Din Călindarul dela Arad.)

*) Se cântă după melodia: *„Ia mai ḑi, mĕĭ, din vióră!“*

¹) Cuvêntul: *„Boeraşule“* se repetă după fiăcare vers.

²) Jupânesele.

MULTE ŞI DE TOATE.

Rose şi spinĭ.

Poetul Milton, care, cum se scie, era orb, se amorezase aşa de mult de o fată încât a luat-o de nevastă. In scurt timp, însĕ, femeia se căi de pasul acesta şi cu timpul deveni nesuferit de capriţiósă.

Lordul Buckingam, voind sĕ mângăe într'o ḑi pe Milton îi ḑise:

— Nevasta dumitale e frumósă ca un trandafir.

— Se póte, rĕspunse cu amărăciune autorul „Paradisului pierdut“, dér deóre-ce nu pot vedé culorile, nu cunosc frumseţa acestui trandafir; în schimb, însĕ, *ii simt ghimpii.*

*

Un cerşitor refusat.

Un cerşitor, refusat cu asprime de o dómnă vestită pentru sgârcenia ei, ḑise:

— Ce bine era décă ai fi fost în locul Evei!

De ce?

— Pentru-că, sgârcită cum eştĭ, ai fi mâncat singură mărul oprit şi lui Adam nu 'i-ai fi dat.

— Ei, şi?

— Şi astfel ai fi scutit omenirea de pĕcatul strămoşesc.

*

„Soldatul n'are banĭ.“

Prinţul Cristian, fiul moştenitorului de tron danez, reîntorcêndu-se ḑilele trecute dela esercitiul de câmp, intră singur într'o cârciumă din capul unei comune, ca sĕ bea puţină apă.

Cârciumarul, care tocmai cocea nisce prăjiturĭ, îi oferi principelui sĕ guste din prăjiturĭ. Prinţul a luat si a mâncat, ér la depărtarea sa voi sĕ dea cârciumarului banĭ pentru prăjiturĭ. Cârciumarul, care nu cunoscea pe principe, îl bătu pe umerĭ, ḑicêndu-i: „Las' frate! Eştĭ soldat, şi sciu, că soldatul nicĭ-odată n'are banĭ!“

Literatură.

In Tipografia diecesană din Arad a apărut: **Cântări la Nascerea Domnului şi** alte sĕrbătorĭ, culese şi arangiate de *Nicolae Velcu*, învĕţător. Ediţiunea II, revĕḑută. Format mic de 20 pag. Preţul 10 cr.

*

Din interesantele **Memorii din 1848/49**, scrise de regretatul prefect de Legiune *Vasilie Moldovan*, se mai află de vêndare câteva esemplare la administraţia ḑiarului nostru, la libräria N. Ciurcu în Braşov şi la d-nul *Traian H. Pop* proprietar în Boziaş (p. u. D. Szt.-Márton). Un esemplar costă 50 cr. plus 5 cr. porto; pentru România 1 franc 50 banĭ. Doritorii de-a avé acéstă preţiósă scriere istorică sĕ grăbéscă a şi-o procura până mai au de unde. Mai cu înlesnire se póte comanda de-odată cu înoirea abonamentului la „Gazeta Trans.“

*

A apărut şi se află în deposit la libräria E. Sracoe & Comp. în Bucurescĭ: **Asupra însemnătăţeĭ studiilor orientale cu privire specială la Românĭ** de *Th. Avr. Aguletti*, profesor la cursul superior al liceului din Buzĕu. Acéstă disertaţiă constătătóre din 40 paginĭ, este dedicată d-lui Const. C. Moisil. După întroducerea în care definesce autorul ce înţelege sub orientalism, tractéză însemnătatea studiilor orientale din punct de vedere general sciinţific-speculativ şi trece apoi la importanţa ce o au sciinţele orientale pentru noi Românii, relevând în deosebĭ momentele naţionale, politice-diplomatice, comerciale şi religióse.

Călendarul sĕptĕmânei.

DECEMVRE. are 31 ḑile. ANDREA.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	22 S. m. Anastasia	3 Genoveva
Lunĭ	23 S. 10 m. de Crit.	4 Isabela
Marţĭ	24 C. m. Eugenia	5 Telesfor
Mer.	25 † Naşcerea D-lui	6 † Botez. D-lui
Joi	26 † Sob. Preac. M.	7 Valente
Vin.	27 † Sf. Arc. Stefan	8 Severin
Sâm.	28 22 mii m. d. Nic.	9 Iulian

Bursa de Bucurescĭ

din 31 Decemvre n. 1896.

Valorĭ	Do-bênda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	101 3/4
Renta amortisabilă	5%	„ „	100.—
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	100.1/2
„ „ din 1893	5%	„ „	100.1/2
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96 —
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	88 1/2
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	88.1/2
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	88.1/2
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	88.1/2
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	88 1/4
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	86.3/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	101 1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	294.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	96.1/8
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	95 3/4
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	93 —
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	— —
„ „ „ „	5%	„ „	95 1/8
„ „ „ Iaşĭ . .	5%	„ „	91.5/8
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v.	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1875.
Banca agricolă	500	150 v.	227.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	454.—
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	486.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	310.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	209.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	115.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 %	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	20	„ „	—.—
20 francĭ aur			—.—

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	4 1/2%
Casa de Depunerĭ	5 1/2	Berlin	5%
Londra	4%	Belgia	3%
Viena	4.—	Elveţia	4 1/

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

ḑin 31 Decemvre n. 1896.

Sĕminţe	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până
Grâu Bănăţenesc	81	8.40	8.45
Grâu dela Tisa	81	8.45	8.50
Grâu de Pesta	81	8.40	8.45
Grâu de Alba-regala	81	8.40	8.45
Grâu de Bácska	81	8.50	8.55
Grâu ung. de nord	81	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. până
Sĕcară		70—72	6.65	6.70
Orz	nutreţ	60—62	4.—	4.35
Orz	de vinars	62.64	5.10	5.90
Orz	de bere	64.66	6.50	8.—
Ovĕs		39.41	5.70	6.20
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Preţul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	Cursul până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	46.—	52.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănăţenă	—.—	—.—
„	roşiă	35.—	38.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	54.—	54.50
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	49.—	49.50
„	afumată	55.—	56.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	17.—	17.50
„	din Serbia în sacĭ	16.75	17.25
Lictar	slavon nou	19.50	19 —
„	bănăţenesc	—.—	—.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdinţe de spirt	—.—	—.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 24 Noemvre de 7126 capete, la 25 Nov. au întrat 192 capete şi au eşit 361 capete rĕmânênd la 26 Nov. un număr de 6957 capete.

Se notéză marfa: ungurescă veche grea dela —.53 cr. până la —.55 [.cr marfă ungurescă tineră grea dela —.— cr., până la —.— cr., de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. uşóră dela —.51 cr. până la —.52 cr.

Cursul losurilor private

din 31 Decemvre 1896

	cump.	vinde.
Basilica . . .	6.80	7.20
Credit	200.—	202.—
Clary 40 fl. m. c. . .	57.—	58.—
Navig. pe Dunăre . .	136.—	140.—
Insbruck	27.75	28.75
Krakau	27.80	28.30
Laibach	22.75	23.75
Buda	59.25	60.—
Palffy	57.—	58.—
Crucea roşie austr. .	18.—	19.—
dto ung. . .	9.80	10.50
dto ital. . .	—.—	—.—
Rudolf	22.50	24.—
Salm	70.50	71.—
Salzburg	27.50	28.50
St. Genois . . .	71.50	72.50
Stanislau	44.—	46.—
Trieitine 4 1/2% 100 m. c.	146.—	150.—
dto 4% 50 .	68.—	72.—
Waldstein . . .	60.—	62.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	18.50	19.50

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 31 Decemvre st. n. 1896.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	Valuta austr. cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	90
„	Grâu mijlociu . .	5	70
„	Grâu mai slab . .	5	40
„	Grâu mestecat . .	3	80
„	Sĕcară frumósă . .	3	90
„	Sĕcară mijlociă . .	3	70
„	Orz frumos . . .	3	40
„	Orz mijlociu . . .	3	20
„	Ovĕs frumos . . .	2	40
„	Ovĕs mijlociu . .	2	10
„	Cucuruz	3	70
„	Mălaiu	4	10
„	Mazăre	6	50
„	Linte	11	—
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênţă de in . .	8	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	5	—
„	Cartofĭ	—	75
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	44
„	Carne de porc . . .	—	48
„	Carne de berbece . .	—	28
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	21	—
„	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Decemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.55
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% .	122.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.40
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.40
Imprum. ung. cu premii	151.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	137.25
Renta de hârtie austr.	101.60
Renta de argint austr.	101.80
Renta de aur austr.	182.95
Losurĭ din 1860	144.25
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	947.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	415.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	377.75
Napoleondorĭ	9.53 1/2
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.80
London vista	119.90
Paris vista	47.52 1/2
Rente de coróne austr. 4%. . .	100.85
Note italiene	45.45

Cursul pietei Braşov.

Din 2 Ianuarie 1897.

Bancnote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.43	Vênd.	9.46
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Tipografia de Typurĭ
Cauciuc orig. American cum şi **Stampiglii şi sigile** comandaţĭ direct la fabricant

Stampiglien- und Typen-Fabrik
Wien, Stadt, Adlergasse 14.

Tipografia de Typurĭ cu utensiliile pentru tipăriturĭ se potriveşte şi pentru cadourĭ de anul nou.

m.	80	Typurĭ	fl. 1.20	m.	130	Typurĭ	fl. 2.--
„	100	„	„ 2.50	„	225	„	„ 3.—
„	315	„	„ 3.75	„	890	„	„ 4.50

Perinițe cu vopselĭ mărimea:
6 × 4—30 cr. 9½ × 5—40 cr.
11 × 7—60 cr. 16 × 8—90 cr.

ce nu convine se primesce retour.

Prețurile en gros gratis şi franco.

Se caută agenţi.

1128,4—10

Fabricatele mele

sunt renumite ca bune şi ieftine!

Remontoir-nikel fl. 3.50; Remontoir-argint $^{800}/_{1000}$ fl. 6; Remontoir-anker Spiral-Breanet 15 petri fl. 10, cu 16 petri sistem Glashutte, 1 chaton fl. 12. Deşteptător (wekker) mers de anker strălucitor prima calitate fl. 1.70. Regulator cu mers de o di fl. 5.75. Regulator cu mers de 10 dile fl. 8.50. Insemnarea preţurilor cu ilustraţii despre ciasornice, lanţurĭ, regulatorĭ, aurarii şi argintării se trimit gratis şi franco. — Ce nu convine se schimbă seu se dă preţul îndĕrĕt.

Eug. Karecker Uhrenfabrik,
94. Bregenz am Bodensee.

Garanţie de doi anĭ.

111,9—12.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

O specialitate naturală nepreţuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA" de Bodok,

care după experienţele făcute sau dovedit ca **o apă medicinală** prea eficace şi plăcută, mai ales: **la conturbărĭ de mistuire, maladiele stomacului, a rînichilor, a beşicii udului** şi **ale organelor respiratóre** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară şi prin conţinutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust şi efect prea plăcut şi binefăcĕtor — va îndeplini chiar şi pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU **în Braşov:** strada Căldărarilor Nr. 68, în **Sibiiu, Sighişóra** şi în **Alba-Julia:** la D-l I. B. Misselbacher sen., în **Cluj:** la Segesváry és társai, în **Deva:** la Balog Gyula, în **Oreştie:** la Németh János.

Cu tótă stima:

1025,46—100

Administraţiunea isvorului
„MATILDA."

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

Magazin cu mărfurĭ

de

STICLĂ şi PORCELAN,

din nou asortat, care face cea mai bună vêndare şi e cu vechiŭ renume **se vinde** din mână liberă.

Informaţii se pot lua dela administraţiunea Gazetei Transilvaniei.

Marea bancrută!

New-York şi **Londra** n'au lăsat necruţat nicĭ continentul europén şi **marea fabrică de argintăriă** s'a vĕdut necesitată sĕ dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei rĕsplate micĭ pentru muncă.

Eu sunt împuternicit sĕ îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit, prin urmare orĭ cui, fiă bogat, orĭ sărac, următórele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6.60** şi adecă:

6 cuţite fine de masă cu lamă veritabilă englesă,	1 lingură de argint pentru lapte patent american,
6 furculiţe de argint patent american dintr'o bucată,	2 ciocănele de argint pentru spart oue, patent american,
6 linguri de argint patent american,	6 cescĭ Victoria englezescĭ,
12 linguriţe de argint pentru cafea patent american.	2 candelabre de masă,
1 lingură de argint pentru supă patent american,	1 strecurătóre pentru céiŭ,
	1 zaharniţă,
	44 bucăţĭ la un loc fl. 6.60.

Tóte cele **44** de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 şi acum se pot cumpĕra pe preţul bagatel de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal alb, care îşĭ păstreză colórea argintului 25 de anĭ, despre ceea ce se garantéză.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat **nu e şarlataniă,** mĕ simt îndatorat în public, că orĭ cine, căruia nu-ĭ convine marfa îĭ trimit banii înapoi, nimenea însĕ sĕ nu trécă cu vederea ocasiunea acésta favorabilă, de aşĭ procura acéstă garnitură **pomposă,** care cu deosebire se potrivesce pentru

cadourĭ de crăciun şi anul nou,

dar de nuntă şi în orĭ ce gospodăriă.

Depou numai la A. HIRSCHBERG-s
Haupt-Agentur der vereinigten amerik. Patent-Silber-waarenfabriken.
WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/b.

Telephon, Nr. 7114.

Se trimite numai cu rambursa postală séu cu trimiterea sumei înainte.

Praful de curăţit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca: AMERIK. PATENT.

Estras din scrisorile de recunoscinţă.

Sunt fórte mulţămit cu trimiterea garniturei, şi sĕ'mĭ mai trimiţĭ încă o garnitură de 44 bucăţĭ de argint patent american cu rambursă. Bozovics, comit. Krassó-Szöreny 18/7. 1896.

Keresztes Sándor, fisolgăbirău.

Pilis, 24 Aug. 1896. Comit. Pesta.

Cu garnitura sunt fórte mulţumit. Vĕ rog a trimite şi cumnatei mele Baronesa Nyári născ. de Somogyi în Szanto, trei garniturĭ.

Baron Iulius Nyári.

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşovŭ, Tèrgulŭ Inului Nr. 30.

Acestŭ stabilimentŭ este provĕdutŭ cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiindŭ bine asortatŭ cu totŭ felulŭ de caractere de litere din cele mai moderne este pusŭ în posiţiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în AURU, ARGINTŬ ŞI COLORI.	**REGISTRE şi IMPRIMATE** pentru tóte speciile de serviciurĭ.
CĂRŢĬ DE SCIINŢĂ, LITERATURĂ ŞI DIDACTICE	**BILANŢURĬ.**
STATUTE.	*Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.*
FOI PERIODICE.	*Couverte, in totă mărimea.*
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	**TARIFE COMERCIALE,** *INDUSTRIALE, de HOTELURĬ şi RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	**PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE**
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORI.	**BILETE DE INMORMÊNTARI.**
ANUNŢURĬ.	

Comandele eventuale se primescŭ **în biuroulŭ tipografiei, Braşovŭ Têrgulŭ Inuluĭ Nr. 30,** etagiulŭ I, cătră stradă. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugămŭ a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.

Avis!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sé arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

ANUNCIURI

(inserţiuni şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administraţiuniĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans."